

ԼՈՒՅՍ

Մշակութային և հասարակական ամսագիր

لويس

LOUYS

Armenian Monthly

ISSN 1682-5446

Ո՛Չ ԹԱԼԱՆԻՆ

200, Հունիս 2015 թ.

No 200, June 2015

شماره ۲۰۰ تیر ماه ۱۳۹۴

Այս համարում

Հայերեն բաժին

1- Հայաստան.....	1
2- Արևմտյան Հայաստան.....	6
3- Սփյուռք.....	8
4- Միջազգային.....	11
5- Հասարակական.....	12
6- Խոհեր.....	15
7- Գծանկարչություն.....	16
8- Առածանի.....	16

Պարսկերեն բաժին

1- Հայ գրականություն.....	1-4
---------------------------	-----

← **Ճապիկի առաջին էջում՝** Ոչ թալանին
Վերջին էջում՝ Էդ. Բաղդասարյանի նոր գրերը
 Համար 200, Հունիս 2015 թ.
 No. 200, June 2015
 ماهنامه لویس - شماره ۲۰۰ تیر ماه ۱۳۹۴

ԼՈՒՅՍ

Մշակութային եւ հասարակական ամսագիր

Արտոնատեր եւ գլխավոր խմբագիր՝

Էդ. Բաղդասարյան

Խմբագրական կազմ՝

Թամար Փանոսյան, Վանիկ Բաղդասարյան
 Թամ Ղարախանյան, Սաթենիկ Ավետիսյան
 Էմմա Բեգիջանյան, Հովիկ Վարդուհյան,

Փոստարկը 15875-9488 Թեհրան - Իրան

Էլեկտրոնային փոստ՝ louys_monthly@yahoo.com
 Ինտերնետային հասցեն՝ www.louysonline.com

LOUYS

Armenian Cultural and Social Monthly

License-holder and Editor-in-Chief

Edic Baghdasarian

www.Edic-Baghdasarian.com

WEB master: Baruyr Baghdasarian

POBox 15875-9488 Tehran – Iran

E-mail : louys_monthly@yahoo.com

Internet : www.louysonline.com

Թերթի Գինը՝ Հատավաճառ - 5000 ռիալ
Բաժանորդագրություն՝

Իրան՝ մեկ տարի՝ 60,000 ռիալ

Արտասահման՝ մեկ տարի՝ 50 ԱՄՆ դոլար

Հոդվածների հեղինակների կարծիքները կարող են
 չհամընկնել խմբագրության տեսակետներին:
 Արտատպության դեպքում հղումը «ԼՈՒՅՍ» - ին

Գրվագներ «Հայկական Հարցի Մանիֆեստ»-ից*

Ա- Ժողովուրդ

1- ՀՀ եւ ԱՀ տարածքում ապրող հայ ժողովուրդը պարտավոր է ապահովել Հայրենի Ազգային իշխանությունը: Ժողովուրդը պիտի փաստի, որ պատկանում է մի ազգի, որը ցանկանում է համաշխարհային պատմության մեջ ունենալ իր ուրույն եւ պատվավոր տեղը, ուստի այդ հանգրվանին հասնելու համար պիտի հույժ պայքար մղի թե ներքին կարգով եւ թե արտաքին ասպարեզում, նա պիտի ոտքի էլնի եւ պայքարի ներքին եւ արտաքին դավադրությունների, ապազգային ու հակահայկական տարրերի ու գործընթացների դեմ, եւ փաստի, որ միասնական ազգ է եւ օժտված է բարձր կամքով՝ կերտելու համար հայրենի երկիր, տեղական ժողովրդավարական պետություն, ազգային տնտեսություն, ուժեղ ազգային բանակ, ազգային գիտություն եւ մշակույթ, գիտակից հասարակություն:

2- Այդպիսի նպատակներին հասնելու համար, ազգասեր հայը պարտավոր է մնալ հայրենի հողի վրա եւ պայքարել բոլոր խոչընդոտների դեմ: Եթե Հայրենի հայը իր յուսավոր ապագան տեսնում է օտար ափերում, այդ հայը երբեք չի կարող ստեղծել ու պահպանել իր հայրենիքը եւ հարատևել համաշխարհային պատմության բեմահարթակում:

3- Մշակութային-հոգեբանական փոփոխություն, վնասագերծել հայրենի համայնքները անհարիր վարքերից ու ապրելակերպից:

4- Հայրենի ժողովուրդը բաց գրկով պիտի դիմավորի ներկա արտասահմանում ապրող իր ազգակիցներին, առանց շահադիտական մոլուցքի, միայն միասնական համագործակցություն մշակելու, միասնական բարեկամական ու բարիդրացիական կենցաղ վարելու նպատակով:

5- Համայնքային համագործակցության եւ հասարակական օժանդակության հիմնարկների (ինստիտուտներ) կազմակերպում Հայրենի իշխանության պարզ եւ թափանցիկ ծրագրային ու նյութական ապահովությամբ:

6- Հայրենիքի բնապահպանության ապահովման ուղղությամբ համաժողովրդական ծրագրեր իրականացնել հայրենի բոլոր տարածքներում:

7- Ժողովրդական կամավորական շարժման ենթակառույցների ստեղծում եւ տարածում ՀՀ եւ ԱՀ ամբողջ տարածքում: Այդ ենթակառույցները պիտի իրենց գործունեությունը ծավալեն ու տարածեն ՀՀ, Արցախի, Արեւմտյան Հայաստանի, Ախալքալաքի ու Սփյուռքի միջավայրերում:

-----
 *-www.Edic-Baghdasarian.com

Հայաստան

Բրազիլիայի Սենատը միաձայն ընդունել է Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձև

21:20, 29.05.2015

Բրազիլիայի Դաշնային Սենատը մայիսի 27-ին միաձայն ընդունել է Սենատի Արտաքին հարաբերությունների և ազգային պաշտպանության հանձնաժողովի նախագահ, դաշնային սենատոր Արիզոն Նունես Ֆերեյրա Ֆիլյոյի եւ դաշնային սենատոր Ժոզե Սերայի հեղինակած No 550/2015 բանաձևը, որով պաշտոնապես ճանաչվում է Հայոց ցեղասպանությունը:

ԱԳՆ մամուլի ծառայությունից հայտնում են, թե Բրազիլիայի Դաշնային Սենատի կողմից ընդունված բանաձևում ասված է. «Դաշնային Սենատը ճանաչում է Հայ ժողովրդի Ցեղասպանությունը, որի 100-րդ տարելիցը նշվեց 2015թ. ապրիլի 24-ին: Հարգանքի տուրք է մատուցում Ցեղասպանության գոհերին եւ գնահատում Բրազիլիայում բնակվող հայ փախստականների հազարավոր բրազիլահայ ժառանգների ներդրումը երկրի տնտեսական, սոցիալական եւ մշակութային ոլորտներում, եւ ընդգծում է, որ ոչ մի ցեղասպանություն չպետք է մոռացվի, որպեսզի չկրկնվի»:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

զանգվածային սպանությունները որակելու մեջ միջազգային դատական մարմինների առաջնային դերը եւ հիշեցրել, որ Բելգիայի Սենատը 1998թ. համապատասխան բանաձև էր ընդունել:

Վարչապետի հայտարարությունը ջերմ ծափողջույնների է արժանացել գրեթե բոլոր պատգամավորների կողմից: Ողջունելով այդ հայտարարությունը՝ «Նոր ֆլամանդական դաշինք» կուսակցության պատգամավոր Պետեր Դե Ռովերը հայտարարեց բանաձևի նախագիծ առաջարկելու մասին, որը թույլ կտա այդ հարցով առաջ շարժվել: «Դուք պատմություն եք կերտում», - նշեց «Բաց ֆլամանդական ազատականներ եւ դեմոկրատներ» դաշինքի պատգամավոր Պատրիկ Դեվալը: Ընդդիմադիր մի շարք պատգամավորներ նույնպես ողջունել են վարչապետի հայտարարությունը:

Նշենք, որ Բելգիայի վարչապետը մի քանի շաբաթ առաջ RTBF բելգիական հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում հայտարարել էր իր կառավարության անունից, որ 100 տարի առաջ իրականացված հայոց ջարդերը ցեղասպանություն է եղել:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԱՇԽԱՏԱՎԱԶՍԻ ՀԱՍՏԻՆԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՇԵՏ ԿԱՂԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ
DEPARTMENT OF PUBLIC RELATIONS AND MASS MEDIA OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
Հեռ.՝ 522.364, 525.392, Ֆաքս՝ 522.364
Էլ. փոստ՝ press@president.am ,
URL: <http://www.president.am>

Բելգիայի վարչապետը խորհրդարանում ճանաչել է Հայոց ցեղասպանությունը

19.06.2015

Բելգիայի վարչապետ Շառլ Միշելը երկրի ներկայացուցիչների պալատում իր կառավարության անունից ճանաչել է Հայոց ցեղասպանությունը, հայտնում է 7sur7.be-ն:

«Ես կարծում եմ, որ 1915-1917թթ. ողբերգական դեպքերը, որոնք նախաձեռնվել էին Օսմանյան կայսրության վերջին կառավարության կողմից, պետք է որակվեն որպես ցեղասպանություն», - ասել է Շառլ Միշելը՝ պատասխանելով մեծամասնություն կազմող խմբակցության 2 պատգամավորների հարցին:

Վարչապետը նաև ընդգծել է Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջև երկխոսության անհրաժեշտությունը: Նա նշել է նման

2015-06-27 / Նախագահը խորհրդակցություն է անցկացրել Հանրապետության տնտեսական քաղաքականության պատասխանատուների հետ

Նախագահ Սերժ Սարգսյանն այսօր խորհրդակցություն է անցկացրել Հանրապետության տնտեսական քաղաքականության պատասխանատուների հետ, որի ընթացքում շարունակվել են Հայաստանի էներգետիկ անվտանգությանը, այդ համակարգի հետագա առողջացմանը և առկա խնդիրներին լուծումներ գտնելուն ուղղված քննարկումները: Խորհրդակցության սկզբում Հանրապետության Նախագահը հանգամանորեն անդրադարձել է վերոնշյալ խնդիրներին, էլեկտրաէներգիայի սակագնի բարձրացման հիմնավորումներին, միաժամանակ իր դիրքորոշումն ու մտեցումները ներկայացրել վերջին օրերին հասարակական ակտիվիստների բողոքի ակցիայի ժամանակ բարձրացվող խնդիրների և դրանց լուծման հնարավոր տարբերակների վերաբերյալ. «Վարչապետի հետ մենք երեկ կրկին շատ երկար ենք խոսել և որոշել ենք այսօրվա մեր այս հերթական քննարկումը

ավելի տեսանելի դարձնել մարդկանց համար, լուսաբանել այն, թեպետ աշխատանքային քննարկումները սովորաբար չեն լուսաբանվում, քանի որ հասարակության համար առաջնային են արդյունքները և ոչ թե այն աշխատանքը, որ կատարվում է դրանց հասնելու համար: Այնուամենայնիվ, սա կարևոր է այսօր, որպեսզի մարդիկ տեսնեն, թե վերջին ամիսների ընթացքում այսպես ինտենսիվորեն ընթացող մեր քննարկումներն ինչ ուղղությամբ են գնում, որտեղից ենք սկսել, որտեղ ենք հիմա և ուր ենք ուզում հասնել: Անկեղծ ասած՝ այս գործընթացի մասին ես ուզում էի խոսել նաև մեր հասարակական ակտիվիստների հետ, երբ նրանք հանդիպում էին ցանկացել, և ես նրանց հրավիրել էի գրուցելու: Ինչևէ, բողոքի ակցիայի վերաբերյալ մեր մտտեցումները չեն փոխվել, թեկուզև հանդիպելու համար կարծես հնարավոր չէրավ խումբ ընտրել, ևչեն փոխվել նաև մեր հորդորները՝ խոսելու, բողոքելու, բարձրաձայնելու իրավունքի իրականացման ընթացքում զերծ մնալ անօրինա-կանություններից, և, ի վերջո, հրաժարվել մայրաքաղաքի կենտրոնը առավել ծանրաբեռնելու քայլերից:

Այո՛, ժողովրդավարության ուղին, քաղաքացիական հասարակության կայացման ուղին բարդ և խորդուբորդ է, սակայն դեպի ժողովրդավարություն տանող ուղուն մեր երկիրն այլընտրանք չունի: Այս մասին վերջին տարիների ընթացքում մենք մեկ անգամ չենք խոսել: Այս խորդուբորդ ու ոլոր ճանապարհով պիտի ընթանանք բոլորս: Այդ ճանապարհին սայթաքելով ու գլորվելով, աշխատելով ու անքուն գիշերներ անցկացնելով, իրար ցավեցնելով ու իրար սատարելով, իրար սովորեցնելով ու իրարից սովորելով, իրար չհասկանալով ու իրար լսելով, իրար չվստահելով և իրար հավատալով, երբեմն գոռալով ու վրդովվելով... իրարից նեղանալով ու իրար հարգելով... որովհետև այդ ճանապարհը պիտի անցնենք բոլորով, յուրաքանչյուրս առանձին վերցրած... որովհետև ճանապարհի հանգրվանին պիտի հասնենք բոլորով, առանց կորցնելու իրար, հեռանալով իրարից ու իրար մոտենալով, բայց միշտ իրար հետ... սակայն Աստված չանի, որ շեղվենք այդ ճանապարհից ու իրար կորցնենք այս բարդ աշխարհում... Այդ դեպքում կկորցնենք մեր ապագան, հերթական անգամ կկորցնենք «մենք»-ը ու էլի երկար հարյուրամյակներ չենք գտնի, կդառնանք ուրիշ «մենք»-ի մի «դրանք» մասնիկը, մինչև օրերից մի օր նորից բոլորով կանգնենք մեկ ուղու վրա՝

ինչպես 1988-ին:

Երբ ես ասում եմ, որ մենք պիտի սովորենք իրարից, մենք պիտի միշտ դեմքով լինենք մեկս մյուսին. ես նկատի ունեմ բոլորին,

յուրաքանչյուրին:

Ե՛վ իշխանությունը, և՛ իրավապահները, և՛ ցուցարարներն այս ուղղությամբ արել են առաջին քայլերը, և դա բնական է: Նաև ուզում եմ հստակ հայտնել իմ դիրքորոշումը այն մարդկանց, այն ուժերի հանդեպ, որոնք իրենց պատեհական շահերի համար պատրաստ են սադրել, արել իրավիճակը, անդնդել մեր վստահության դարուփոսերը, ուժեր խաղաղ հավաքները պատրաստ են մարտադաշտ դարձնել՝ մեկ ժամով այդ մարտադաշտում գորավար լինելու մարմաշով... նմանների հանդեպ իրավապահները եղել և լինելու են խիստ ու անողոք...

Յավոք, շատ հարցերի պատասխանները հնարավոր չէ տալ այնքան արագ և այնպես, ինչպես կցանկանայինք բոլորս: Ե՛վ հաճախ, խնդիրների լուծման արագության և մեր ակնկալիքների դիմաց վճարում են իրավապահները, մինչդեռ այդ խնդիրների լուծման բեռը նրանցը չէ: Հաճախ հենց նրանք են հարկադրված կատարել ամենաձանր աշխատանքը, և, ցավոք, հաճախ, հասարակության անվտանգությունն ապահովող, իր պարտականությունը

կատարող ուստիկանը նույնպես դառնում է ամենաթողության

զոն:

Այս առումով պետք է շեշտեմ նաև լրագրողների ու լրատվամիջոցների դերը. շատ կարևոր է առավելապես բռնության և քառսի դրամատիկ պատկերներ լսարանին արհեստականորեն հրամցնելու փոխարեն, անկառավարելի մի քանի արկածախնդրի վրա կենտրոնանալու փոխարեն, արժանին մատուցել այն բազմաթիվ խաղաղ ցուցարարներին, որոնք էլ հենց խաղաղ հավաքների ոգին են, կամքն են ու միտքը: Բռնության կոչով մեկ պատկերը կարող է կրկին ու կրկին հայտնվել էկրաններին և սոցիալական ցանցերում, իսկ հազարավոր խաղաղ ցուցարարները մնան սովերում: Բարեբախտաբար պիտի նշեմ, որ այս օրերին մեր լրատվամիջոցների հերոսներն ավելի ու ավելի հաճախակի եղել են հենց խաղաղ ցուցարարները և հենց հայկական լրատվամիջոցների ջանքերով աշխարհը ստանում է հավասարակշռված տեղեկատվություն իրադարձությունների վերաբերյալ, իսկ մեր պետությունը կարողանում է հակազդել հակահայկական

ապատեղեկատվությանը:

Ուզում եմ արձանագրել մի փաստ ևս. ցուցարարները և իրավապահներն այս մի քանի օրերի ընթացքում կարողացան ավելի մեծ փոխադարձ վստահություն ձևավորել, քան հնարավոր էր մի քանի տասնամյակի ընթացքում: Ես, անշուշտ, հետևել եմ վերջին զարգացումներին և ուզում եմ արձանագրել, որ հունիսի վերջին շաբաթվա ընթացքում Հայաստանը դարձավ մի մեծ ու արդյունավետ ուսումնական կենտրոն՝ համալսարան, որտեղ մեր քաղաքացիներն ու իրավապահները, լրագրողներն ու պատգամավորները, մտավորականներն ու օտարերկրացիները սովորեցնում էին իրար ու սովորում էին իրարից, լսում էին իրար, անգամ խնդրի հանդեպ անհանդուրժողականությամբ ափեսափ լցված հանդուրժում էին միմյանց, լսում էին այնպես, ինչպես աշխարհի քիչ անկյուններում իրար լսել գիտեն:

Այս օրերին մենք հիացնում ենք բոլորին մեր պատասխանատվությամբ և ակտիվությամբ: Ակնկալում եմ, որ երիտասարդները նույնպիսի խոհեմություն և իմաստություն կցուցաբերեն նաև մեր վաղվա օրվա հանդեպ, իսկ մեր վաղվա օրվա ապահովությունը պահանջում է պահպանել այն կենսական համակարգերը, որոնք սնում են մեր երկրի տնտեսությունն ու յուրաքանչյուրիս բնտանիքը: Մենք չենք կարող կտրել մեր երկրի կենսական օրգանները սնող զարկերակներն ու երակները միայն այն բանի համար, որ դրանք ախտահարված են հիվանդությամբ: Մենք չենք կարող մեր երկիրը զրկել արյունից ու թթվածնից՝ կենտրոնանալով միայն նրա էներգետիկ զարկերակներն ախտահարած խնդիրների պատճառների վրա: Առաջնահերթ կերպով մենք պիտի լուծումներ փնտրենք այդ կենսական համակարգը փրկելու համար՝ զուգահեռաբար բուժելով այն, վերակառուցելով այն, դարձնելով այն անխոցելի ապագայում, և այս նախաձեռնության մեջ մեզ համար դժվար օրերում ու սոցիալական բարդ իրավիճակում մենք միայնակ չենք: Վերջին տարիների ինտեգրացիոն գործընթացները նոր հնարավորություններ են բացել մեր երկրի համար: Վարչապետի գլխավորությամբ մեր պատասխանատուները ակտիվ աշխատում են Եվրասիական տնտեսական միության մասնագիտացված կառույցների հետ, որպեսզի նոր-նոր թափ հավաքող այս ինստիտուտները իրենց ակտիվ դերակատարմամբ նոր լուծումներ բերեն Հայաստանի էներգետիկ համակարգի և սակագնի օբյեկտիվ բարձրացման սոցիալական բեռը չեզոքացնելու և ժողովրդի ուսերից վերցնելու համար: Սա

գործընթաց է, որն ակտիվորեն իրականացվում է, և մեր պատասխանատուները հետևողականորեն աշխատում են մեր գործընկերների հետ: Հավատում եմ, որ լուծումները չեն ուշանա:

Մյուս կողմից, մենք ունենք նաև մեր քայլերի մշակված քարտեզը:

Երեկ, Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև տնտեսական համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի ռուսական կողմի նախագահ, ՌԴ տրանսպորտի նախարար Մաքսիմ Սոկոլովի գլխավորած պատվիրակության հետ հանդիպման ժամանակ մենք խոսել ենք այն մասին, որ ճիշտ կլիներ միջկառավարական հանձնաժողովի կողմից դիտարկվել «ԻՆՏԵՐ ՌՍՕ ԵԷՍ» ընկերության դուստր ձեռնարկության՝ Հայաստանի բաշխիչ ցանցերի գործունեության մանրագին աուդիտի անցկացման հնարավորությունը նրանց ամբողջ գործունեության ընթացքի համար՝ փորձագիտական հանրության և քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների մասնակցությամբ: Այո, խնդիրները, որ կարող են լինել դուստր ձեռնարկությունում, մեր պետական մարմինների աշխատանքով առավելագույնս դուրս են սակագնի հաշվարկից, այնուամենայնիվ, այդ ընկերության հնարավոր խնդիրները մեզ հետաքրքրում են, քանի որ մենք, որպես պետություն, շահութահարկի մասով հետաքրքրված ենք ընկերության շահույթի մեծությամբ: Այս առումով աշխատանքը կարևոր է ոչ միայն ռուսական կողմի համար, այլև Հայաստանի համար: Բայց սա խնդրի մի կողմն է միայն և չի առնչվում սակագնին:

Հիմա սակագնի մասով: Ես խորապես համոզված եմ, որ սակագնի բարձրացումն արդարացված է:

Նաև համոզված եմ, որ եթե սակագինը չբարձրացնենք, ապա էներգետիկ համակարգը դոմինոյի էֆեկտով փլուզման վտանգի առաջ կկանգնի: Ի վերջո, մեր բնակչության ավելի տարիքով հատվածը երբեք չի մոռանա 1988 թվականին ատոմակայանի փակման հետևանքները. այն ժամանակ էլ գրեթե բոլորը ոգևորված էին այդ չակերտավոր չարիքից ազատվելու հարցում, բայց հետո պարզվեց, որ իրական չարիքը հենց ատոմակայանը փակելն էր, ինչը մինչև այսօր իր բացասական ազդեցությունն է թողնում: Նույնը Նաիրիտի հետ կապված. փակելով այն, դուրս դնելով բնականոն զարգացման ցիկլից՝ հասանք մի իրականության, երբ պետությունը մինչև այսօր ստիպված ու պարտադրված է հավելյալ գումարներ ծախսել այս ուղղությամբ:

Կարող եմ բերել տասնյակ այսպիսի օրինակներ: Սակագնի մասին շատ ենք խոսել: Ներկայացվել են բարձրացման օբյեկտիվ 3 հիմքերը: Բերվել են հիմնավորումներ, սակայն ակնհայտ է, որ կա վստահության պակաս: Համարում եմ, որ կասկածը, անվստահությունը մեր առաջին թշնամին են նման հարցերում: Առաջին հերթին հենց դա պետք է վերացնենք:

Առաջարկում եմ՝ ընտրել աշխարհում էներգետիկայի ոլորտում մեծ փորձ ունեցող և մեծ հեղինակություն վայելող որևէ միջազգային խորհրդատվական ընկերություն, եթե հարկ կա, այդ ընտրության ժամանակ ներգրավվենք նաև բողոքի ակցիայի ակտիվ տղաներից մի քանիսին, և այդ ընկերությանը հանձնարարենք աուդիտորական ընկերության ներգրավմամբ պատասխանել հետևյալ հարցերին՝

- ինչպե՞սով էր հիմնավորված սակագնի բարձրացումը, և
- սակագնի չբարձրացման դեպքում ինչպիսի՞ վտանգներ են սպառնում էներգետիկ համակարգին:

Ինչպես նշեցի, համոզված եմ՝ սակագնի բարձրացումը չեղյալ հայտարարելը ծայրահեղ վտանգավոր է: Ուստի, մինչև եզրակացության կազմումը այդ ընկերության կողմից կառավարությունը իր վրա կվերցնի սակագնի բարձրացման ամբողջ բեռը: Անշուշտ, մենք ընթացող ծրագրերին կամ սոցիալական ծախսերին չենք դիպչի, այլ գումարներ կգտնենք անվտանգության հետագա ամրապնդման համար նախատեսվող միջոցներից: Իհարկե, մեր անվտանգության խնդիրները հեռու են լուծված լինելուց, և սա մեզմ առած, բայց կասկածամտության ու անվստահության այն մթնոլորտը, որ այսօր կա, ես նույնպես անվտանգության խնդիր եմ համարում և շատ կարևոր խնդիր: Դա լուծել է պետք:

Իսկ եթե եզրակացությունը հաստատի սակագնի ավելացման հիմնավորվածությունը, ապա այդ պահից սպառողներն առանց որևէ կասկածի հիմքերի կկսեն վճարել այդ սակագնով: Եթե եզրակացությունը հաստատի սակագնի ավելացման անհիմն լինելը, ապա կառավարությունը քայլեր կձեռնարկի Բաշխիչ ցանցերից ավել վճարված գումարը հետ գանձելու և թերացած պաշտոնատար անձանց պատասխանատվության կանչելու համար: Այս պայմաններում դեռևս մի քանի ամիս առաջ կառավարության կողմից սկսված աշխատանքը Բաշխիչ էլեկտրական ցանցերի սեփականատիրոջ փոփոխության առումով հաստատուն համոզմունք կդառնա՝ չբացառելով նաև այն պետությանը վերադարձնելու և մրցակցային կառավարման հանձնելու տարբերակը: Մա այն մասով, թե ինչ ուղղություններով ենք մենք աշխատում այս օրերին և աշխատում ենք վաղուց: Իհարկե, բազմաթիվ այլ ուղղություններով էլ ենք առաջ գնացել և լրջորեն քննարկել: Խնդիրը պետք է լուծել, և դրա համար ժամանակ կա:

Այս պահին որպես աշխատանքային քննարկումների տրամաբանության մասին իրազեկում, այսքանն էի ցանկանում ասել: Վերջում ավելացնեմ հետևյալը. Թող որևէ մեկի մտքով չանցնի, թե սակագնի բարձրացման խնդիրների հետ կապված մեր երկրում կան հակադիր կողմեր, թող որևէ մեկի մտքով չանցնի, թե կան մերոնք և ձերոնք. դա անհեթեթ է այնքան, որքան վտանգավոր է: Ես ուզում եմ նաև դիմել բողոքի ձայն բարձրացրած մեր երիտասարդներին. սիրելիներս, մի՛ վախեցեք նոր պատասխանատվություն վերցնել և քայլերի մշակման իրական գործընթացին մասնակից դառնալ՝ դրանով իսկ նվազեցնելով կասկածամտությունը մեր հասարակության մեջ: Այսպիսի քննարկումներ մենք ունեցել ենք տասնյակներով, դրանց ձեզ մասնակից դարձնելուն երբեք դեմ չենք: Գործընթացի վերջում բոլորը բավարարված ու հասկացված են լինելու: Իհարկե, կլինեն մարդիկ որոնք որևէ լուծում չեն ընդունի, որոնց լուծումների գոյությունը ձեռք չի տալիս ու ցանկացած որոշման դեպքում անվանարկելու են, բայց այսօրվա խոսքս նրանց չի վերաբերվում, այլ այն ակտիվ մեծամասնությանը, որոնք խնդրի լուծում են ուզում և չեն օգտագործվի քաղաքական նպատակներով:

Ուրեմն եկե՛ք լուծենք խնդիրը և եկե՛ք այնպես անենք, որ ընթացքում որևէ փորձություն չբերենք մեր գլխին: Չափն անցնել որևէ դեպքում չի կարելի. ոստիկանությունը ի վիճակի է լուծել ցանկացած խնդիր, բայց դա մեր նպատակը չէ: Եվ Աստծո սիրուն, հերի՛ք է կաթվածահար անեք քաղաքի կենտրոնը, պատասխանատվության բեռը բոլորիս ուսերին գնալով միայն ավելանալու է, անցե՛ք ավելի հանգիստ միջոցների, ազատե՛ք Բաղրամյան պողոտան և օգնե՛ք լուծումների փուլում և դրանց հանդեպ

վատահույսան ամրապնդման հարցերում: Այն էներգետիկ համակարգը, որ այսօր մենք փորձում ենք զարգացման հիմքերի վրա դնել, բոլորիս համար է, նախ և առաջ ձեր սերնդի համար: Լսե՛ք իմ բարեկամական հորդորը, անպայման լսեք: Մի քանի օրից ցանկանում եմ մի քանիսիդ հրավիրել գրուցելու. հույս ունեմ, որ ավելի հեշտ իրականություն կդարձնենք այդ հանդիպումը: Գործ շատ կա անելու, և միասին պիտի ավարտենք այս դժվարին պրոցեսը:

Այսքանն էի ուզում ասել իբրև մեր այսօրվա խորհրդակցության սկիզբ: Իհարկե, խոսքն ավելի՛ շատ խորհրդակցության մասնակիցներին չէր ուղղված: Այժմ անցնենք մեր բուն աշխատանքին և շարունակենք քննարկել հարցերը, այդ թվում՝ էներգետիկ համակարգի զարգացման ռազմավարական ծրագրի դրույթները, այն ծրագրի, որ նախատեսված է իրականացնել 2016-2036 թթ.», - խորհրդակցության ժամանակ ասել է Նախագահ Սերժ Սարգսյանը:

Մահացել է Հայ կաթողիկե եկեղեցու կաթողիկոս պատրիարքը

25.06.2015

75 տարեկան հասակում մահացել է Հայ կաթողիկե եկեղեցու կաթողիկոս պատրիարք Տեր Ներսես Պետրոս ԺԹ կաթողիկոսը: Նա մահացել է այսօր՝ հունիսի 25-ի առավոտյան, Բեյրութում, սրտի կաթվածից:

Պատրիարքը ծնվել է Կահիրեում, սովորել է Հռոմում, հոգեւորական է ձեռնադրվել 1965-ին, իսկ, 1999-ի հոկտեմբեր 7-ին ձեռնադրվել է Հայ կաթողիկե եկեղեցու կաթողիկոս պատրիարք: Ներսես Պետրոս ԺԹ Թարմունիի առաջարկով եւ նախաձեռնությամբ է այս տարի ապրիլի 12-ին Վատիկանում Հռոմի պապ Ֆրանցիսկոսը Վատիկանի Մուրբ Պետրոսի տաճարում պատարագ մատուցել՝ նվիրված Հայոց Տեղապանության 100-րդ տարելիցին:

Հայ Կաթողիկե եկեղեցու կաթողիկոս պատրիարք Ներսես Պետրոս ԺԹ Թարմունին մեծ աշխատանք է կատարել նաեւ Գրիգոր Նարեկացուն եկեղեցու տիեզերական ուսուցիչների շարքում դասելու ուղղությամբ:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Իրան-Հայաստան երկաթուղու նախապատրաստումն արդեն ընթանում է. փոխնախարար

Իրան-Հայաստան երկաթուղու նախապատրաստումն արդեն ընթանում է: Այս մասին հունիսի 15-ին Հայաստանի

խորհրդարանում հայտարարեց Հայաստանի Հանրապետության միջազգային տնտեսական ինտեգրման եւ բարեփոխումների փոխնախարար Սուրեն Կարայանը:

Նա նշեց, որ շինարարության որոշումը պետք է Հայաստանը կայացնի: Ապագա երկաթուղու շահութաբերությանը կարող է նպաստել ԵՏՄ անդամ մյուս երկրների՝ Իրանի հետ համագործակցելու ձգտումը: «Ընդհանուր առմամբ ԵՏՄ մեր գործընկերները պատրաստ են առաջնորդվել նման պլաններով: Այդ ամենը կարող է ապագա երկաթուղին առավել կենսունակ դարձնել», - նշեց Կարայանը:

Իրան-Հայաստան երկաթուղու շինարարության արժեքը կարող է կազմել 3.2 մլրդ դոլար: Դրա 60 տոկոսը պատրաստ է ներդնել Դուբայում գտնվող «Ռասիա ՖՁԷ» ընկերությունը: Ակնկալվում է, որ շինարարությունը կշարունակվի 6 տարի:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Արցախի ՊՆ նախարարը պաշտոն ստացավ Երեւանում

15.06.2015

Նախագահ Սերժ Սարգսյանն այսօր հրամանագիր է ստորագրել գեներալ-լեյտենանտ Լյովա Մնացականյանին Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի տեղակալի պաշտոնից ազատելու մասին:

Հանրապետության նախագահի մեկ այլ հրամանագրով, գեներալ-լեյտենանտ Մովսես Հակոբյանը նշանակվել է Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ:

Նշենք, որ մամուլում ավելի վաղ գրվել էր, որ Լյովա Մնացականյանը նշանակվելու է Արցախի պաշտպանության նախարար, իսկ նրա փոխարեն նշանակվելու է Մովսես Հակոբյանը:

Վերջինս 2017թ. Յուրի Խաչատուրովից հետո դառնալու է գլխավոր շտաբի պետը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Հայաստանի դեսպանը հանդիպեց Իրանի նավթի նախարարին

15.06.2015

Հունիսի 14-ին Իրանում ՀՀ դեսպան Արտաշես Թումանյանը հանդիպում ունեցավ Իրանի նավթի նախարար Բիժան Նամդար Չանգանեի հետ:

Ողջունելով դեսպան Թումանյանին՝ Իրանի նավթի նախարարը գոհունակություն հայտնեց հայ-իրանական երկկողմ փոխշահավետ համագործակցության առնչությամբ: Այս համատեքստում առանձնահատուկ ընդգծվեց էներգետիկ ոլորտում ծավալված համագործակցությունը: Նախարարը նաեւ հավելեց, որ հայ համայնքը զգալի ներդրում է ունեցել երկրի տնտեսության տարբեր ոլորտների զարգացման գործում:

Դեսպան Թումանյանն իր հերթին խոսեց հայ-իրանական հարաբերությունների բարձր մակարդակի եւ տնտեսական հարաբերությունների աշխուժացման անհրաժեշտության մասին: Քննարկվեց երկկողմ տնտեսական ծրագրերի իրականացման ընթացքը, եւ ընդգծվեց էներգետիկ ոլորտում արդեն ձեւավորված արդյունավետ համագործակցության փաստը: Արտաշես Թումանյանը ներկայացրեց հայ-իրանական տնտեսական հարաբերությունների զարգացման հեռանկարներին նվիրված մի շարք հարցեր:

Բիժան Չանգանեն իր պատրաստակամությունը հայտնեց՝ նպաստել Հայաստանի հետ համագործակցության ընդլայնմանը եւ հաջողություն մատչեց դեսպան Թումանյանին իր դիվանագիտական առաքելության ընթացքում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Չինաստանի ԱԳՆ-ն հատուկ բանագնաց է ուղարկել Երեւան

15.06.2015

Հունիսի 15-ին Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար Էդվարդ Նալբանդյանն ընդունեց Չինաստանի արտգործնախարարության հատուկ բանագնաց, Հայաստանում Չինաստանի առաջին դեսպան Ճաո Միդին:

Ողջունելով հյուրին՝ նախարար Նալբանդյանը խորհրդանշական համարեց Հայաստանում Չինաստանի առաջին դեսպանի այցը Հայաստան՝ որպես Չինաստանի ԱԳՆ հատուկ բանագնաց՝ կարեւորելով այն հանգամանքը, որ դեսպանը առ այսօր իր նպաստն է բերում հայ-չինական բարեկամության ամրապնդմանը:

Շնորհակալություն հայտնելով ընդունելության համար՝ դեսպան Միդին Էդվարդ Նալբանդյանին փոխանցեց

Չինաստանի արտգործնախարար Վան Իի ողջույնները եւ նշեց, որ ուրախ է կրկին գտնվել Հայաստանում՝ որպես Չինաստանի ԱԳՆ հատուկ բանագնաց:

Չրուցակիցները, բարձր գնահատելով Հայաստանի եւ Չինաստանի միջեւ դինամիկ զարգացող հարաբերությունները, նշեցին, որ ս.թ. մարտին ՀՀ Նախագահի՝ Չինաստան կատարած պետական այցելությունը նոր լիցք հաղորդեց բազմաոլորտ հայ-չինական համագործակցությանը:

Հայաստանի արտգործնախարարը շնորհակալություն հայտնեց անկախությունից ի վեր Հայաստանին Չինաստանի կողմից տրամադրվող շարունակական աջակցության համար:

Չրուցակիցները մտքեր փոխանակեցին միջազգային կազմակերպություններում փոխգործակցության շուրջ, անդրադարձան ՄԱԿ-ի բարեփոխումների գործընթացին:

Նախարար Նալբանդյանը ներկայացրեց դարաբաղյան հիմնահարցի կարգավորմանն ուղղված ջանքերը: Այս համատեքստում դեսպան Միդին վերահաստատեց Չինաստանի աջակցությունը խնդրի խաղաղ կարգավորմանն ուղղված ջանքերին:

[Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am](http://www.news.am)

Քաղրամյան պողոտայի ակցիան լուսաբանում են միջազգային լրատվամիջոցները

24.06.2015

Քաղրամյան պողոտայում էլեկտրաէներգիայի թանկացման դեմ բողոքի ակցիան լուսաբանելու համար Երեւան են ժամանել միջազգային ՉԼՄ-ների ներկայացուցիչներ՝ Ռուսաստանից, ԱՄՆ-ից, Վրաստանից եւ Ուկրաինայից նկարահանող խմբեր:

Այստեղ են նաև միջազգային ՉԼՄ-ների հայաստանյան թղթակիցները:

Միջազգային լրավամիջոցները հարցազրույցներ են անում պատգամավորների, ցուցարարների, հայտնի մշակույթի գործիչների և ոստիկանների հետ:

Նշենք, որ արդեն 14 ժամից ավելի ցուցարարները չեն հեռանում Բաղրամյան պողոտայից:

Չորս օր տեւած նստացույցից հետո հունիսի 22-ին ավարտվել էր «Ոչ թալանին» նախաձեռնության՝ իշխանություններին տված վերջնաժամկետը, և ցուցարարները մեծ բազմությամբ շարժվել էին դեպի Բաղրամյան պողոտա: Ոստիկաններ փակել էին պողոտան, ինչից հետո նստացույց էր սկսվել: Հունիսի 23-ին վաղ առավոտյան ոստիկանները ջրցան մեքենայի օգնությամբ ցրել են ցույցը, ապա բերման ենթարկել ակտիվիստների և լրագրողների: Նույն օրը երեկոյան ժամը 20:00-ի մոտ ցուցարարները կրկին Ազատության հրապարակից երթով շարժվեցին դեպի Բաղրամյան 26: Ոստիկանները կրկին փակեցին նրանց ճանապարհը: Կեսգիշերից հետո ցուցարարներին աջակցություն հայտնելու և նրանց ու ոստիկանների միջև կենդանի պատ կազմելու նպատակով բաղրամյան պողոտա եկան պատգամավորներն ու շոու բիզնեսի աստղերը: Նրանց մի մասը լուսացրել է Բաղրամյան պողոտայում:

Հիշեցնենք, որ չնայած էլեկտրաէներգիայի սակագնի բարձրացման դեմ ուղղված բազմաթիվ բողոք-ակցիաներին հունիսի 17-ին, ՀՕԿՀ հանձնաժողովի նիստում հաստատվել է էլեկտրաէներգիայի նոր սակագինը: էլեկտրաէներգիան թանկացել է 6.93 դրամով մեկ կՎտ/ժ-ի դիմաց 41.85 դրամից դառնալով 48.78 դրամ: «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» (ՀԷՑ) ընկերությունը առաջարկել էր էլեկտրաէներգիայի մեկ կիլովատտ/ժամը թանկացնել 17 դրամով:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Figaro. Երեւանի խեղդող շոգը չի կանգնեցնում ցուցարարներին

24.06.2015

Երեւանում ցուցարարներին չի կանգնեցնում նույն խեղդող շոգը: Այս մասին գրում է ֆրանսիական Figaro պարբերականը:

Էլեկտրաէներգիայի սակագնի թանկացման դեմ բողոքի ակցիան թերթը կոչել է Հայաստանում վերջին տարիների ամենախոշոր հակակառավարական ցույցը: Պարբերականի հրապարակման մեջ նշվում է. «Բողոքի շարժումն ամբողջ երկրում տարածվում է «Ոչ թալանին» խմբի ջանքերով: Նրանց Facebook-ի էջում կարելի է գտնել կառավարությանն ուղղված կոչը. «Մենք ենք երկրի տերերը: Չենք հանդուրժի

էլեկտրաէներգիայի սակագնի աճը և թույլ չենք տա (կառավարությանը - Figaro) թալանել մեր ժողովրդին»:

Ներկա են նաև ընդդիմադիր ուժերը, այդ թվում՝ Հայ ազգային կոնգրեսը: Իսկ այս գիշեր հայտնի անձիք՝ ընդդիմադիր պատգամավորներ, դերասաններ և նույնիսկ կառավարության անդամներ (կրթության նախարարը) կենդանի պատ կազմեցին ցուցարարների և ոստիկանների միջև»:

Այնուհետև Figaro-ն նշում է, որ թանկացման պատճառներից մեկն էլ ռուսական ռուբլուն հետեւած ազգային արժույթի անկումն է: Իսկ դա նշանակում է, որ Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի անդամակցությունը կուժեղացնի Արեւմուտքի կողմից Ռուսաստանի դեմ սահմանված պատժամիջոցների հետեւանքների հանդեպ խոցելիությունը: Այնուհետև հոդվածում նշվում է.

«Հայկական արտահանման 23%-ը բաժին է հասնում Ռուսաստանին, և հզոր հարեւանի մոտ առկա տնտեսական ճգնաժամն ազդել է հայկական տնտեսության և արժույթի վրա: Հենց դա էլ ազդեց սակագնի բարձրացման մասին էլեկտրացանցի պահանջի վրա: Անդամակցելով ԵՏՄ-ին՝ Հայաստանը պետք է դիմակայի Ռուսաստանի դեմ Եվրոպայի և ԱՄՆ-ի սահմանած պատժամիջոցներին, որոնք երկարացվելու են մինչև 2016 թվականի հունվարը»:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Արևմտյան Հայաստան

Պայքարելու են ժխտողական քաղաքականության դեմ ու հայերի խնդիրների լուծման համար. Կարո Փայլան

15:52, 10.06.2015

Հունիսի 7-ին Թուրքիայում անցկացվեցին 25-րդ գումարման խորհրդարանի ընտրությունները: Տարբեր կուսակցությունների կողմից առաջադրված ազգությամբ հայ 5 թեկնածուներից 3-ը հաղթահարեցին անցողիկ շեղը: Նրանցից մեկը և թերևս հայկական համայնքի կողմից ամենասիրված թեկնածուն ընդդիմադիր «Ժողովուրդների դեմոկրատական» (HDP) քրդամետ կուսակցության կողմից առաջադրված Կարո Փայլանն է:

Ermenihaber.am-ի թղթակցի հետ զրույցում Փայլանը, ընտրվելուց հետո առաջին անգամ խոսելով հայաստանյան

լսարանի համար, պատմեց իր նախկին գործունեության, ապագա ծրագրերի մասին ու ներկայացրեց Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորման իր բանաձևը:

Հարցազրույցը ներկայացված է ստորև.

Նախկինում ավելի շատ կրթական հարցերով էիք զբաղվում, քաղաքականությամբ հետաքրքրված չէիք , ինչպե՞ս եղավ թեկնածության առաջադրելը :

Իրականում Թուրքիայում «հայ են» ասելն արդեն իսկ քաղաքական մի բան է: Եթե հայերով հետաքրքրված ես, սեփական ինքնությամբ հետաքրքրված ես, նշանակում է քաղաքականությամբ էլ ես հետաքրքրված: Երիտասարդ տարիներից սկսած հայկական կազմակերպություններում եմ աշխատել, այնուհետև հայկական դպրոցի տնօրեն եմ եղել: Եվ բոլոր աշխատանքներս հայկական համայնքի խնդիրներով են եղել: Բացի այդ Հրանտ Դինքի սպանությունը մեզ շատ քաղաքականացրեց: Մինչև այդ ուղերգական իրադարձությունը ես դպրոցի տնօրեն էի, և միաժամանակ՝ գործարար: Սակայն Դինքի սպանության օրն ինձ համար դարձավ բեկումնային օր, երբ հասկացա, որ այս երկրում փող վաստակելս չէ, որ կարևոր է: Հասկացա, որ ինչ-որ բան պետք է փոխել և կյանքս նվիրեցի Հրանտ Դինքի սպանության մեղավորներին գտնելու պայքարին ու միևնույն ժամանակ հայ աշակերտների խնդիրների բարձրացմանը: Այնուհետև 2011 թվականին սոցակտիվիստական խմբերի հետ հիմնեցիքը Ժողովուրդների դեմոկրատական Կոնգրեսը: Իսկ 2013-ին մեր կուսակցությունը հիմնեցինք:

Եթե այլ կուսակցությունից ստանայիք առաջադրվելու առաջարկ, կընդունե՞իք:

Ոչ , չէի ընդունի: Ինձ համար կարևոր է կյանքի բոլոր բնագավառներում հավասարությունը: Իսկ մյուս կուսակցությունները ժողովրդավարությանը վերաբերող հարցերում «բայց»-եր ունեն: Նրանք չեն հավատում հավասարությանը և իրենց կուսակցություններում գերիշխողը մեկ ինքնություն է: Իսկ մեր կուսակցությունում հավասարություն կա՝ առանց «բայցեր»-ի: Իմ կուսակցության մեջ ինձ որպես հայ օտարացված չեմ զգում:

Ինչպես գիտեք, ԱԶԿ-ում և ԺՀԿ-ում էլ հայ պատգամավորներ կան: Պատգամավորական գործունեությանդ մեջ պատրա՞ստ եք նրանց հետ համագործակցել, թեկուզ հայերին վերաբերող հարցերում:

Մեխինա շատ մոտ ընկերս է: (Մեխինա Օզուգուն Դողանը «Ժողովրդահանրապետական կուսակցությունից» ընտրված հայ պատգամավոր է- Ա. Ի.) Կարծում եմ, որ նրա հետ անցնելիք ճանապարհ ունենք: Իսկ Մարգարի (Մարգար Եսայանը իշխանական «Արդարություն և զարգացում կուսակցությունից» ընտրված հայ պատգամավոր է- Ա.Ի.) հետ ժամանակին գաղափարակիցներ ենք եղել, նույնիսկ Էրդողանի դեմ համատեղ հռչակագրեր ենք հեղինակել: Սակայն Մարգարի վերջին 3 տարվա գործունեությանը եթե նայենք, իշխանություններին գովաբանող լեզվով է խոսում: Իսկ դրան ես երբեք չեմ կարող մասնակցել: Եթե նա կարողանա ձերբազատվել այդ գործունեությունից, կհամագործակցենք, իսկ եթե չէ, Մարգարի հայ լինելը ոչ մի նշանակություն չունի: Ինձ համար ազգությամբ ոչ հայ ուրիշ մարդիկ Մարգարից շատ ավելի կարևոր կարող են լինեն: Օրինակ՝ ունեմ մեծ թվով կուսակցիներ, որոնք հայեր չեն, բայց հայերին վերաբերող հարցերում Մարգարից 1000 անգամ ավելի սրտացավ են:

Ի՞նչ է նշանակում Ձեզ համար լինել հայ պատգամավոր Թուրքիայի խորհրդարանում: Հայկական խնդիրներով զբաղվելու պատասխանատվություն զգու՞մ եք:

Անկասկած զգում եմ: Մի շարք խնդիրներ ունենք: Անցյալի հետ առերեսվելու, Հրանտի, Սևակի, ցեղասպանության խնդիրներ ունենք: Մշակութային մեծ կորուստ ունենք, որն առ այսօր փոխհատուցված չէ: Սակայն ես այսպես եմ մտածում. եթե այս բոլոր խնդիրների լուծման համար մենք հայերս միայնակ պայքարենք, հաջողության չենք հասնի: Մեր կուսակցության սկզբունքներից է, որ այս խնդիրների համար պայքարենք այլ ազգերի հետ միասնաբար: Բայց, բնականաբար, ես անձնապես իմ պայքարը կտանեմ: Ժխտողական քաղաքականության դեմ պայքարողներից մեկը կլինեմ, մեր համայնքին վերաբերող խնդիրների լուծման համար կպայքարեմ, անկախ այն բանից դրանք կլինեն պարտիաբարանի, դպրոցների թե հիմնադրամների խնդիրները:

Թվարկա՞ծ խնդիրները վերաբերում են հայ համայնքին, իսկ Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորման հարցում պատրաստվո՞ւմ եք ինչ-որ քայլեր անել:

Իհարկե: Բայց այս հարցում ինձ համար կարևոր մի բան կա: Հայոց ցեղասպանությունը այստեղ է եղել, բայց հաճախ դիտվում է Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների համատեքստում: Ցեղասպանությունը այստեղ է տեղի ունեցել ու առերեսում էլ այստեղ պետք է լինի: Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունները կազմում են այս հարցի ընդամենը մի մաս, բայց ոչ՝ հիմքը: Ես կարծում եմ, որ քանի դեռ հանրության մեջ առերեսումը չի հասունացել, արձանագրություններն իմաստ ունենալ չեն կարող:

Այսինքն հարաբերությունների կարգավորումը կապում եք ցեղասպանության ճանաչման հե՞տ: Ինչպես գիտեք, ՀՀ նախագահն առաջարկել էր առանց նախապայմանների բացել սահմանները:

Այո, գիտեմ ու այդ տեսակետը չեմ ընդունում: Նախևառաջ պետք է Թուրքիայում ցեղասպանության հանցանքը գիտակցվի, հայկական ինքնությունը կարգավորվի և Հայաստանի նկատմամբ թշնամանքը վերանա: Անշուշտ, ես հարցում եմ Հայաստանի և սփյուռքի մղած պայքարը: Բայց կոչ եմ հղում բոլորին, բոլոր հայկական կուսակցություններին, այդ թվում՝ դաշնակցականներին, եկեք այդ պայքարը այստեղ մղենք: Թուրքիա եկած ամեն մի հայ ունենում է իր ներգործությունը:

ԺԿԿ-ի հաղթանակը սպասելի՞ էր Ձեզ համար:

Սպասելի էր: Թուրք հասարակությունը փոխվելու գործընթացում է: Մի խոսք կա՝ գիշերվա ամենամութ կետը, դա առավոտվա ու արևին ամենամոտ պահն է: Իսկապես գիշերվա ամենամութ կետում էինք և լուսավոր առավոտ մտանք:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Կարսի ազգայնամոլ քաղաքապետին կատաղեցրել է հայ երաժշտի համերգը Անիում

24.06.2015

Ներկայում Թուրքիայի տարածքում գտնվող Հայաստանի նախկին մայրաքաղաքներից Կարսի ազգայնամոլ քաղաքապետ Մուրթազա Քարաչանթան չի կարողացել զսպել իր ատելությունը հայերի նկատմամբ եւ հայտարարություն է տարածել Անիի ավերակներում Տիգրան Համայանի համերգի հետ կապված:

Թուրքական Haber46 կայքը ներկայացրել է Կարսի քաղաքապետ, Ազգայնական շարժում կուսակցության անդամ Մուրթազա Քարաչանթայի հայտարարությունը Անիի ավերակներում հայ դաշնակահար Տիգրան Համայանի եւ Երեւանի պետական կամերային նվագախմբի տված համերգի հետ կապված՝ շեշտելով, թե այդ համերգը վառել է իր ներսը մի քանի անգամ ու մի քանի տեղից:

Քաղաքապետը պնդել է, թե ինքը ստիպված է այս անգամ ըմբոստանալ հայերի համերգի դեմ՝ հայտնելով իր անհանդուրժողականությունը հայերի նկատմամբ, ինչպես նաև հետաքրքրվել, թե ինչու էր հայ երաժիշտը Անիում դաշնամուր նվագելու ժամանակ հագնվելու հոգեւորականի նման: Հենց այս հանգամանքն էլ ազգայնամոլ թուրք քաղաքապետին խիստ էր կատաղեցրել:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Անիի Մայր տաճարում աղոթող հայ կնոջը տեսած թուրքը սկսել է բարձրաձայն նամագ անել

24.06.2015

Ներկայում Թուրքիայի տարածքում գտնվող Հայոց նախկին մայրաքաղաք Անիի Մայր տաճարում աղոթող հայ կնոջը տեսած թուրք երիտասարդը սկսել է եկեղեցում բարձրաձայն նամագ անել:

Թուրքական Demokrathaber-ի փոխանցմամբ՝ հայ հայտնի դաշնակահար Տիգրան Համայանի հետ Թուրքիայում համերգային շրջագայության մեկնած Մաթենիկ Վարդանյանը Անիի Մայր տաճարում աղելիս է եղել, երբ եկեղեցի է մտել Ֆաթիհ Ունալ անունով թուրք երիտասարդը:

Թուրք երիտասարդը, տեսնելով աղոթող հայ կնոջը, կանգնել է նրա դիմաց եւ սկսել նամագ անել:

Այն հարցին, թե ինչու թուրք երիտասարդը նման քայլ արեց եկեղեցում աղոթող կնոջ դիմաց, նա պատասխանել է, թե այդ պահին իր սիրտն ուզեց նամագ անել:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Միջուկը

Հուսանք՝ Թուրքիայի խորհրդարան անցած 3 հայ պատգամավորները կգտնեն ոսկե միջինը. Արա Գոչունյան

08.06.2015

Բավականին հետաքրքրական է հայկական արմատներ ունեցող 3 պատգամավորների առկայությունը Թուրքիայի խորհրդարանում՝ հաշվի առնելով, որ Թուրքիայի հայկական համայնքը ներքաղաքական կյանքում փորձել է միշտ չեզոք եւ անաչառ լինել: NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում նման կարծիք հայտնեց Ստամբուլի հայկական «Ժամանակ» թերթի խմբագիր Արա Գոչունյանը՝ անդրադառնալով հունիսի 7-ին տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրություններին:

«Բազում տասնամյակներ անց հայկական արմատներով պատգամավորներ են հայտնվել Թուրքիայի խորհրդարանում: Հետաքրքրական է, որ հենց 3 պատգամավոր միանգամից հայտնվել է խորհրդարանում: Հայկական համայնքը փորձել է միշտ Թուրքիայի ներքաղաքական դասավորումների մեջ չեզոք լինել, անաչառ, բոլորի հետ մնալ հավասար հեռավորության վրա: Իսկ այժմ 3 հայ պատգամավոր 3 տարբեր կուսակցություններից»,- ասաց Արա Գոչունյանը:

Հայկական թերթի գլխավոր խմբագիրը կարծում է, որ հայկական արմատներ ունեցող պատգամավորները կգտնեն ոսկե միջինը եւ կկարողանան դրական ազդեցություն ունենալ Հայկական հարցի լուծման մեջ: Միեւնույն ժամանակ, Գոչունյանը հիշեցրեց, որ Հայկական հարցի լուծումը կուսակցական վերաբերմունքից կախում չունի, այն պետական որոշում է:

Նշենք, որ Թուրքիայում հունիսի 7-ին տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրություններում հաղթել է 3 հայ պատգամավոր՝ իշխող Արդարություն եւ զարգացում (AKP) կուսակցության կողմից ներկայացված Մարգար Եսայանը, ընդդիմադիր Ժողովրդահանրապետական (CHP) կուսակցության կողմից ներկայացված Մելինա Դողանը եւ քրդական Ժողովուրդների դեմոկրատական (HDP) կուսակցության կողմից ներկայացված Գարո Փայլանը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Թուրքիայում 3 հայ թեկնածուները պատգամավոր են դարձել

08.06.2015

Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի 25-րդ գումարման ընտրություններում 3 կուսակցությունների կողմից ներկայացված հայ թեկնածուները պատգամավոր են դարձել:

Թուրքական Milliyet-ի փոխանցմամբ՝ իշխող Արդարություն եւ զարգացում (AKP) կուսակցության կողմից ներկայացված Մարգար Եսայանը, ընդդիմադիր Ժողովորդա-հանրապետական (CHP) կուսակցության կողմից ներկայացված Մելինա Դողանը եւ քրդական Ժողովուրդների դեմոկրատական (HDP) կուսակցության կողմից ներկայացված Գարո Փայյանը Թուրքիայի խորհրդարանի պատգամավոր են դարձել: Այսպիսով 54 տարի անց Թուրքիայի խորհրդարանում կրկին հայ պատգամավոր է մտնում:

Նշենք, որ հունիսի 7-ին տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրություններում իշխող կուսակցությունը հավաքել է ընդամենը 40,8 տոկոս, CHP-ն՝ 25, MHP-ն՝ 16,3 եւ քրդական HDP-ն՝ 13,07 տոկոս:

[Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am](http://en.amnews.am)

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԹԲԻԼԻՍՅԱՆ ԲՆԱԿԱՐԱՆԸ ՓՈԽԱՆՑՎԵՑ ՎԻՐԱՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

Հունիսի 8-ին Թբիլիսի էր ժամանել Հայաստանի գրողների միության նախագահ Էդվարդ Միլիտոնյանը՝ գրողների միության պատվիրակության ուղեկցությամբ: Այցի նպատակը Հովհաննես Թումանյանի թբիլիսյան բնակարանը ամբողջական տեսքով Վիրահայոց թեմին փոխանցելն էր: Այս մասին «Հայերն այսօրին» տեղեկացնում է Վիրահայոց թեմի մամուլ դիվանը:

Հյուրերը «Հայարտուն» կենտրոնում Կոմիտասին նվիրված ցուցահանդեսը դիտելուց հետո, այցելեցին Խոջիվանքի հայ գրողների և հասարակական գործիչների պանթեոն՝ ծաղիկներ խոնարհելու Ամենայն հայոց բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանի և ազգի մյուս մեծերի շիրիմներին:

Հայաստանի գրողների միության նախագահը և Վիրահայոց թեմի առաջնորդը, թբիլիսահայ մտավորականության ներկայացուցիչների և առաջնորդարանի պաշտոնեւորության հետ միասին ուղևորվեցին դեպի Հովհաննես Թումանյանի թբիլիսյան բնակարան, որտեղ նրանց միացան Վրաստանում ՀՀ դեսպանության խորհրդակցական Կարեն Մելիքյանը, Վրաստանի գրողների միության քարտուղար Մադվալա Գոնաշվիլին, «Ցիսկարի» ամսագրի խմբագիր, գրող Բադաթեր Արարուլին և այլոք:

Հովհաննես Թումանյանի տան մի մասը, գրադարանի վերածված 150 քառակուսի մետր տարածքը, 2012 թվականին, Հայաստանի գրողների միության երջանկահիշատակ նախագահ Լևոն Ամանյանի անդուլ

ջանքերով ձեռք էր բերվել Գյումրիի նախկին քաղաքապետ Վարդան Դուկասյանի հովանավորությամբ:

Տան ամբողջական տեսքով ձեռք բերման հարցը գտնվում էր ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանի ուշադրության ներքո և այդ ուղղությամբ հետևողական աշխատանք էր տանում նաև Վրաստանում ՀՀ դեսպանությունը: Եվ միայն վերջերս՝ 2015 թվականին, Վիրահայոց թեմի առաջնորդի դիմումով, «Սուրբ Գևորգ» եկեղեցու հիմնադրամի միջոցներով գնվեց նաև շենքի ժառանգներին մնացած մասը և նախօրոք ձեռք բերված հատվածի հետ միասին ամբողջական տեսքով նվիրաբերվեց թեմին՝ որպես սեփականություն:

Երկու երկրների գրողների միությունների նախագահների հանդիպումը խորհրդանշորեն տեղի ունեցավ հատկապես այս տանը:

Հայաստանի գրողների միության նախագահ Էդվարդ Միլիտոնյանը հանդիսավորապես Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Տեր Վազգեն Եպիսկոպոս Միրզախանյանին հանձնեց տան բանալիները: Տունը այսուհետ կոչվելու է «Մշակույթի և արվեստի Թումանյանական Վերնատուն» և նրա գործունեությունը նպատակաուղղված է լինելու երկու քրիստոնյա ազգերի համագործակցության, բարեկամական հարաբերությունների, ստեղծագործական կապերի զարգացմանը և խորացմանը: Իրականացվելու են գրքերի քննարկում-շնորհանդեսներ, հայ և վրաց ստեղծագործական, մշակութային տարբեր միջոցառումներ: Շենքում գործելու է դահլիճ, քառայեզու գրադարան, ՀԲԸՄ Վիրտուալ Համալսարանը, իսկ սենյակներից մեկը կրելու է Լևոն Ամանյանի անունը:

Շնորհավորանքի ելույթներով հանդես եկան Վրաստանի գրողների միության քարտուղար Մադվալա Գոնաշվիլին, Վրաստանի հայ գրողների «Վերնատուն» միության նախագահ Գևորգ Մելիքյանը, Վրաստանում ՀՀ դեսպանության խորհրդակցական Կարեն Մելիքյանը, բանաստեղծ-թարգմանիչ Գիլի Շահնագարը, գրող, թարգմանիչ Անահիտ Բոստանջյանը:

Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Տեր Վազգեն Եպիսկոպոս Միրզախանյանն իր օրհնության և գնահատանքի խոսքում օրը անվանեց, հիրավի, պատմական, քանզի Ամենայն հայոց բանաստեղծի բնակարանը շուտով կվերադառնա իր նպատակային ծառայությանը և Թեմի անունից ստանձնեց անհրաժեշտ վերանորոգչական աշխատանքների իրականացման, անհրաժեշտ գույքով և կահավորանքով ապահովման պարտավորություն:

Այնուհետև Հայաստանի գրողների միության նախագահ Էդվարդ Միլիտոնյանը և Վրաստանի գրողների միության քարտուղար Մադվալա Գոնաշվիլին, ստորագրեցին համագործակցության մասին հուշագիր, որին միացան Վրաստանի հայ գրողների «Վերնատուն» միությունը, «Հայարտուն» կենտրոնը, Հայ-վրացական մշակութային կապերի «Կամուրջ» հասարակական կազմակերպությունը:

Հ.Գ. Հայ մեծ գրող Հովհաննես Թումանյանի Թբիլիսիի տունը գտնվում է Ամաղեբա (նախկին՝ Դավիթաշվիլի) փողոցի 18 հասցեում, որում ապրել է Թումանյանը 1909-1923 թթ-ը, իսկ 1952 թ-ին տան իրերը տեղափոխվել են Երևան: 6 սենյակներից 4-ը վերածվել էին գրադարանի, իսկ մյուս 2-ը՝ մնացել գրողի ժառանգներին: Անկախացումից հետո Թբիլիսիի քաղաքապետարանը որոշ հանգամանքների բերումով գրադարանային մասը փոխանցել էր Վրաստանի մի քաղաքացու, ումից և հարկ եղավ ձեռք բերել այն:

<http://hayernaysor.am>

Ստամբուլահայ կին պատգամավորը հայտնել է, թե ինչ օրինագիծ է ցանկանում մշակել

12.06.2015

Թուրքիայի խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքում «Ժողովրդա-հանրապետական» (CHP) կուսակցության կողմից պատգամավոր դարձած հայուհի Մելինա Օզուզուն Դոդանը հարցազրույց է տվել Ստամբուլի հայկական «Ակոս»-ին:

Մելինա Դոդանը, անդրադառնալով ընտրությունների արդյունքին, նշել է, թե ինքը միշտ շեշտել է, որ արդեն անցել է «Արդարություն եւ զարգացում» կուսակցության դարաշրջանը եւ դրա պատասխանը ամենալավ տվեցին քվեատուփերը: Նա շեշտել է, թե ներկա պահին ամենակարևոր քաղաքական դերակատարումն ունի CHP-ն՝ հիշեցնելով, որ կուսակցության ղեկավարությունը գոհ է արդյունքներից:

Հայ կին պատգամավորը նշել է, թե ցանկանում է աշխատել ատելության սերմանման եւ խտրականության դեմ պայքարի օրինագծի վրա՝ ընդգծելով, որ կուսակցության որոշմամբ էլ կկատարի տարբեր պարտականություններ: «Մակայն արդարադատության, Սահմանադրության եւ մարդու իրավունքների հանձնաժողովներում եմ ուզում ընդգրկվել» ամփոփել է Մելինա Դոդանը:

Նշենք, որ հայուհին ծնվել է 1977-ին, Ստամբուլում: Ամուսնացած է, ունի երկու երեխա: Աշխատում է փաստաբանական գրասենյակում: Հայերենից եւ թուրքերենից բացի տիրապետում է նաեւ անգլերենին եւ ֆրանսերենին:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Մահացել է Քրրք Քրրքոյանը

16.06.2015

Երկուշաբթի երեկոյան մահացել է ամերիկահայ գործարար, բարերար, Հայաստանի ազգային հերոս Քրրք Քրրքոյանը: Այս մասին հաղորդում է USA Today-ը՝ հղում անելով MGM Resorts International-ին:

Լաս Վեգասի հսկան, որը մեծ դեր է խաղացել խաղատների քաղաքի կայացման գործում եւ տարիներ շարունակ ֆինանսական մեծ օգնություն է ցուցաբերել Հայաստանին, 98 տարեկան էր:

«Նա մեծ մարդ էր, հրաշալի բիզնեսմեն, նորարար, մեր ժամանակների ամենահեղինակավոր եւ ազդեցիկ ֆինանսիստներից մեկը»,- իր հայտարարությունում ասել է MGM Resorts International-ի գլխավոր գործադիր տնօրեն Ջիմ Մյուրենը:

Քրրք Քրրքոյանը (Գրիգորյան Գրիգոր Ահարոնի) ծնվել է 1917 թ. 19-րդ դարի վերջին Խարբերդից Ֆրեզնո գաղթած Ահարոն Գրիգորյանի ընտանիքում: Մինչև 1935-ը կատարել

է զանազան աշխատանքներ, եղել է պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկ: Այնուհետև սովորել է օդաչուական դպրոցում, դարձել օդաչու-հրահանգիչ: Լեզենդար բիզնեսմենը «Ֆորբսի» գնահատականով աշխարհի 393-րդ ամենահարուստ մարդն էր, որի կարողությունը գնահատվում է 4 մլրդ դոլար:

Որպես ռազմաօդային ուժերի օդաչու մասնակցել է Երկրորդ համաշխարհային պատերազմին, որի ավարտից հետո զբաղվել է օդանավերի բաժնեթղթերի առևտրով (1947-ին գնել է Los Angeles Air Service փոքրիկ չարտերային ավիաընկերությունը), ինչպես նաև հյուրանոցային բիզնեսով: Կառուցել է Լաս Վեգասի «Ֆլամենգո», «Էմ Ջի Գրանդ» և այլ խոշոր հյուրանոցներ: 1968-ից զբաղվել է կինոարտադրությամբ, «Մետրո Գոլդվին Մայեր» և «Յունայթեդ Արտիստս» կինոստուդիաների, «Էմ Ջի Էմ Միրած» կորպորացիայի հիմնադիր բաժնետերն է: Եղել է «Քրայսլեր Քորպորեյշնի» բաժնետեր:

Սպիտակի երկրաշարժից հետո և շրջափակման տարիներին Քրրքոյանը մեծապես օգնել է Հայաստանին ու Արցախին: Նրա հիմնադրած «Լինսի» հիմնադրամը 2001-ից ի վեր 151 միլիոն դոլար է տրամադրել Հայաստանին՝ ճանապարհների վերակառուցման, մշակութային հաստատությունների վերանորոգման, աղետի գոտու բնակարանաշինարարության, եւ 21 միլիոն դոլար՝ Հայաստանում փոքր և միջին ձեռներեցության զարգացման համար:

2004թ. հայրենիքին մատուցած բացառիկ ծառայությունների համար նրան շնորհվել է Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն՝ Հայաստանի ազգային հերոսի կոչում:

1943 թ. Քրրքոյանն ամուսնացել է մասնագիտությամբ ատամնաբույժ Հիլդա Մմիթի հետ, ապա բաժանվել 9 տարի անց: 1955թ. ամուսնացել է նախկին պարուհի Ջին Մարի Հարդիի հետ: Այդ ամուսնությունից Քրրքոյանն ունեցել է մեկ դուստր՝ Թրեյսիին, և որդեգրել ևս մեկին՝ Լինդային: 29 տարի անց Քրրքոյանը կրկին ամուսնալուծվել է:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Հարյուրավոր փրկված կյանքեր. Քրրք Քրրքոյանի իրական ժառանգությունը

17.06.2015

Մեծագույն հայ մարդասեր, առավել հայտնի հայ գործարար ու Լաս Վեգասի թագավոր Քրրք Քրրքոյանը մահացել է հունիսի 15-ին Լոս Անջելեսում, 98 տարեկան հասակում, բնական պատճառներով: Այս մասին Վաշինգթոնում NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում նշել է գործարարի մամուլի քարտուղար Թոմ Ջոնսոնը:

Ամերիկայի հայկական համագումարի գործադիր տնօրեն Բրայան Արդունու խոսքով, Քրքրոյանի բարեգործությունը չէր սահմանափակվում մեկ ծրագրով, ոչ էլ նույնիսկ մեկ երկրով: Նա իսկապես համաշխարհային մակարդակի մարդ էր, որի կյանքի ուղին ոգեշնչել է հայերի շատ սերունդներին: «Հայկական սիյուռը երկրագնդի բոլոր անկյուններում օգտվել է Քրքր Քրքրոյանի աջակցությունից, եւ այսօր մենք բոլորս սգում ենք մեծ մարդու կորուստը»,-ասել է Արդունին:

Իր կողմից, Ամերիկայի Հայ դատի հանձնախմբի գործադիր տնօրեն Արամ Համբարյանը նույնպես ընդգծել է Քրքր Քրքրոյանի բացառիկ դերը հայկական սիյուռքի պահպանման գործում:

«Նրա աջակցությունը կարևորագույն դեր է խաղացել հայ համայնքների պահպանման գործում ոչ միայն ԱՄՆ-ում, այլև Մերձավոր Արևելքում եւ ողջ աշխարհում»,-նշել է Համբարյանը: Նա հիշեցրել է, որ 1989 թվականից Քրքրոյանը ստեղծել է Լինսի հիմնադրամը՝ օգնելու համար Մայիտակի երկրաշարժի զոհերին, իսկ ավելի ուշ՝ շրջափակման մեջ գտնվող Հայաստանին: Հարյուրավոր կյանքեր են փրկվել Քրքր Քրքրոյանի շնորհիվ, որը մատակարարում էր այդքան անհրաժեշտ դեղորայքն ու բժշկական օգնությունը:

«Հայկական դպրոցների վերականգնում, ճանապարհների, մշակույթի օջախների կառուցում, աջակցություն կրթական ծրագրերի զարգացմանը, այս ամենն է հենց Քրքր Քրքրոյանի իրական ժառանգությունը, որով իրավունք ունենք հպարտանալու մենք բոլորս»,-ընդգծել է Համբարյանը:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Մեր նպատակն է Միսի կաթողիկոսարանում պատարագ անցկացնելը. Արամ Ա

20.06.2015

Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության պահանջը Թուրքիայի Սահմանադրական դատարանից հստակ է՝ վերադարձնել Միսի պատմական կաթողիկոսարանը: Այս մասին հունիսի 19-ին Փարիզում հայտարարել է Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսը՝ նշելով, որ դատավարական ընթացքին առնչվող մոտեցումները պետք չէ շփոթել դատի բուն նպատակի հետ:

Արամ Առաջինի խոսքով՝ իրենց նպատակն է նաև կաթողիկոսարանում կրոնական արարողություններ կատարելը:

«Մովորական դատ չէ մեր դատը եւ ոչ էլ հողը վերադարձնելու համար է: Մենք ցանկացել ենք պարզապես այս հայքը դարձնել մեր եկեղեցապատկան եւ ազգապատկան կալվածքների պահանջի սկզբնակետը:

Հավատում ենք, որ իրավական այս քայլը նոր ուժ կա մեր պահանջատիրությանը»,- ասել է Վեհափառ Հայրապետը: Հիշեցնենք, որ Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունն ապրիլի 28-ին դիմել է Թուրքիայի Սահմանադրական դատարան՝ պահանջելով հետ վերադարձնել Միսի կաթողիկոսական նստավայրն ու կալվածքը, որը գտնվում է պատմական Կիլիկիայի հայկական թագավորության տարածքում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Միջազգային

Բելգիայում կատարեցին խոստումը. Ցեղասպանության ժխտման համար հեռացրեցին

29.05.2015

Բելգիայի խորհրդարանի Քրիստոնեա-դեմոկրատական կուսակցությունը Հայոց ցեղասպանության ժխտման համար իր շարքերից հեռացրել է թուրքական ծագմամբ պատգամավոր Մահինուր Էզդեմիրին: Այս մասին հաղորդում է բելգիական Knack պարբերականը:

«Տիկին Էզդեմիրը հրաժարվում է ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, ինչը դեմ է մեր արժեքներին: Այստեղ խուսափողական դիրքորոշումն անհնար է. առավելագույն հստակություն է անհրաժեշտ»,- ասված է կուսակցության հայտարարությունում:

Ավելի վաղ կուսակցության նախագահ Բենուա Լյուտգենը հայտարարել էր, որ եթե կուսակցությունում ցեղասպանությունը ժխտողներ լինեն, նրան անմիջապես կհեռացնեն:

Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը Քրիստոնեա-դեմոկրատական կուսակցության արժեհամակարգի կարևորագույն սկզբունքներից է համարվում:

Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Հայատյաց Դոդու Փերինչեքի կուսակցությունը հավաքել է 0,35 ձայն

14:23, 08.06.2015

Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի 25-րդ գումարման ընտրություններում Դոդու Փերինչեքի գլխավորած «Հայրենիք» (Vatan) կուսակցությունը խիստ քիչ ձայներ է ստացել:

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանում «Փերինչեքն ընդդեմ Շվեյցիբայի» գործով Թուրքիայում «հերոսի» կոչում վաստակած հակահայ գործիչ Դոդու

Փերինչեքի գլխավորած «Հայրենիք» կուսակցությունը հունիսի 7-ի խորհրդարանական ընտրություններում հավաքել է 0,35 տոկոս ձայն:

Նշենք, որ հունիսի 7-ին Թուրքիայում տեղի ունեցած խորհրդարանական ընտրություններում իշխող «Արդարություն եւ զարգացում» կուսակցությունը հավաքել է ընդամենը 40,8 տոկոս, ընդդիմադիր «Ժողովրդահանրապետական» (CHP) կուսակցությունը՝ 25 տոկոս, Ազգայնական շարժումը (MHP)՝ 16,3 տոկոս եւ քրդական «Ժողովուրդների դեմոկրատական» կուսակցությունը (HDP)՝ 13,1 տոկոս:

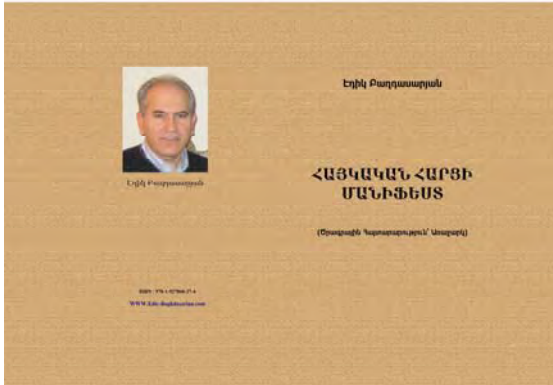
Լուրեր Հայաստանից - NEWS.am

Հասարակական

Դր. Էդիկ Բաղդասարյան

ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ՄԱՆԻՖԵՍՏ

(Ծրագրային Չայտարարություն՝ Առաջարկ)
2014 Տորոնտո – Կանադա
ISBN: 978-1-927860-27-4

Սկիզբը նախորդ համարից

Բ-2- Արտաքին քաղաքականություն

1. Պարզաբանել Հայկական Հարցի վերաբերյալ օտար պետությունների քողազերծված քաղաքականությունը մանավանդ 17-րդ դարից հետո մինչ այժմ, որի արդյունքում կհանաչվեն մեր ազգի ու պետության իրական բարեկամներն ու թշնամիները, եւ այդ երկու սահմանում մի միջեւ ընկնող մյուսները:
2. Սահմանափակել դիվանագիտական եւ այլ հարաբերությունները թշնամի եւ ոչ-բարեկամ պետությունների հետ, եւ զարգացնել նյունը բարեկամ երկրների հետ:
3. Ըստ հին եւ ժամանակակից պատմության փաստերի ու ընդհանուր ընթացքի, ԱՄՆ, Մեծն Բրիտանիան, Ֆրանսիան, Գերմանիան չեն հանդիսանում Հայոց բարեկամներ

4. Իսկ ըստ պատմական փաստերի, Հայ ժողովրդի բարեկամներ կարող են համարվել Ռուսաստանը, Պարսկաստանը, Չինաստանը, Ճապոնիան, Իտալիան, Հունաստանը, Կանադան, Հոլանդիան, Դանիան, Ծվեդիան, Հնդկաստանը, Կորիան, որոշ Արաբական եւ Լատինամերիկյան երկրներ:
5. Ստեղծել Միջազգային իրավունքով գրավող իրավաբանների ու դիվանագետների հանձնաժողով, ՀՀ ԱԳ նախարարությունում:
6. Իրավա-դիվանագիտական հանձնաժողովը պիտի պաշտոնապես դատի տա Թուրքիայի ու Գերմանիայի պետություններին, որպես Հայկական Ցեղասպանության պատասխանատուների:
7. Իրավա-դիվանագիտական հանձնաժողովը պիտի պաշտոնապես դիմի միջազգային դատական ատյաններ, այդ թվում՝ Հաագայի դատարան եւ դատի տա Թուրքիայի պետությանը, Արեւմտյան Հայաստանի ու Կիլիկիայի հայերի նյութական ու մշակութային ժառանգության ոչնչացման կապակցությամբ, պահանջելով Հայ ժողովրդից խլված հողերն ու հոգեւոր ժառանգությունն ու ֆինանսական փոխհատուցումը, վկայակոչելով՝
- Սեւրի պայմանագիրը՝ 10 օգոստոսի, 1920 թ.,
-ԱՄՆ 28-րդ Նախագահ Վուդրո Վիլսոնի Իրավարար վճիռը՝ 22 նոյեմբեր 1920 թ.,
-Կիլիկիայի Անկախության Հռչակագիրը՝ 4 օգոստոս 1920 թ.,
-ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքի հռչակագիրը,
-հարակից այլ պայմանագրեր եւ իրավական փաստաթղթեր:
8. Իրավա-դիվանագիտական հանձնաժողովը պիտի պաշտոնապես դիմի ՄԱԿ-ի Մարդու իրավունքի հանձնաժողովին, վկայակոչելով Բնիկ ժողովուրդների իրավունքների մասին հռչակագիրը, պահանջելով Արեւմտյան Հայաստանի հայերի ազգային եւ կրոնական ինքնության եւ քաղաքացիական ազատ կամքի դրսևորումը:
9. Իրավա-դիվանագիտական հանձնաժողովը պիտի պաշտոնապես դիմի միջազգային դատական ատյաններ, այդ թվում՝ Հաագայի դատարան եւ դատի տա Ազրբեջանի պետությանը, հայերի դեմ ցեղասպանության գործադրելու մեղադրանքով, 1918-ից մինչեւ 1988, ապա նրա ռազմական գործողությունները հայ բնակչության դեմ:
10. Արցախի հարցի միջազգային լուծում գտնելու համար, Իրավա-դիվանագիտական հանձնախումբը հարկ է դիմի միջազգային դատական ատյաններ, այդ թվում՝ Հաագայի դատարան, չեղյալ հայտարարի Խորհրդային Միության կուսակցական շրջանակների կողմից պարտադրված որոշումը՝ Լեռնային Ղարաբաղը Ազրբեջանի Հանրապետության կազմի մեջ մտցնելու կապակցությամբ:
11. ՀՀ Արտգործնախարարությունը պիտի պաշտոնապես չեղյալ հայտարարի Ալեքսանդրապոլի եւ Կարսի դաշնագրերը, եւ դիմի միջազգային դատական ատյաններ ու ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովին եւ Անվտանգության խորհրդին, պահանջելով Հայ ժողովրդից խլված իրավունքների վերականգնումը:
12. Ստեղծել Դիվանագիտական Քննիչ Հանձնաժողով, Հանրապետության Բարձրագույն Անվտանգության Խորհրդին կից, որը պիտի մանրամասնորեն քննի եւ հետևի ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչությունների եւ դեսպանների, նաեւ կառավարության բոլոր անդամների գործունեությանը:

- Սահմանել խիստ պատժամիջոցներ օրինագրությունների դեմ:
13. ՀՀ ԱՆ-ում անցկացնել դիվանագիտական, քաղաքական, տնտեսական, հասարակական եւ մշակութային հարցերի գիտական եւ գործնական թարմացման սեմինարներ:
  14. ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչությունները հարկ է կազմեն տվյալ երկրի հնարավորությունների եւ ՀՀ-ի հետ համագործակցության ամսական թարմացվող զեկուցագրեր, որոնք պիտի մտցվեն ՀՀ-ում ստեղծվող դիվանագիտական էլեկտրոնային համակարգի մեջ, որպես աղբյուր օտար երկրների հետ համագործակցության եզրերի կազմակերպման եւ ծրագրավորման նպատակով:
  15. ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչությունները հարկ է կազմեն տվյալ երկրում հայկական համայնքների հնարավորությունների եւ կարիքների ամսական թարմացվող զեկուցագրեր, որոնք պիտի մտցվեն ՀՀ Սփյուռքի նախարարությունում ստեղծվող տեղեկատվական էլեկտրոնային համակարգի մեջ, որպես աղբյուր օտար երկրներում ապրող սփյուռքահայության հետ համագործակցության եզրերի կազմակերպման եւ ծգրագրավորման նպատակով:
  16. Մշակել հիմնական ռազմավարություն Արեւելյան Հարցին վերաբերող Արեւելյան գործընկերների հետ համագործակցության ուղղությամբ: Ի նկատի ունենալով պատմա-քաղաքական ու դիվանագիտական դինամիկան, թարմացնել այդ ռազմավարությունը՝ հանուն Հայ ժողովրդի գերագույն շահերի: Այս պահին հարկ է ռազմավարական գործունյա պայմանագրեր ունենալ Ռուսաստանի, Իրանի, Չինաստանի, Հունաստանի, Կիպրոսի, Սիրիայի եւ Հնդկաստանի հետ:
  17. ՀՀ դիվանագիտական հարաբերությունների մակարդակը հարմարացնել երրկու երկրների համագործակցության պոտենցիալի ու ապագայի հետ, օպտիմալ գործունեություն եւ ֆինանսավորում ծավալելու ուղղությամբ, նվազեցնելով ծախսերը ըստ հնարավորին:
  18. Երբ ՀՀ-ում կստեղծվի Համահայկական Տեղեկատվական Ընդհանուր Բազա, ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչությունները հարկ է համագործակցեն նրա թարմացմանը, ի մասնավորի միացնող օղակներ կազմել մի կողմից Սփյուռքահայության ու միջազգային հասարակական-մշակութային կազմակերպությունների եւ մյուս կողմից ՀՀ-ում օժանդակության ցանկացող անհատների, համայնքների ու կազմակերպությունների միջեւ:
  19. ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչություններին առընթեր ստեղծել զբոսաշրջիկային գրասենյակ, որը պիտի պրոպագանդի ու հրանավորություններ տրամադրի արտերկրի մասնավոր ընկերություններին, ՀՀ-ում եւ Արցախում տուրիստական շրջագայություններ կազմակերպել:
  20. ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչություններին առընթեր ստեղծել Առեւտրա-տնտեսական զարգացման գրասենյակ, որը պիտի պրոպագանդի ու հնարավորություններ տրամադրի արտերկրի մասնավոր ընկերություններին, ՀՀ-ում եւ Արցախում տնտեսական ծրագրեր կազմակերպել:
  21. ՀՀ դիվանագիտական ներկայացուցչությունները ուսումնասիրեն տվյալ երկրի հասարակական-

տնտեսական ու մշակութային զարգացման ընթացքի հարմարավետ դասերը եւ փոխանցել այն Հայրենի միջավայրին, երկրի զանգացման ուղղությամբ, եւ հարկավորության պահին համագործակցել տվյալ երկրի հետ Հայաստանում զարգացնել այդպիսի ծրագրեր:

22. Այլ ծրագրեր:

բ) Հայաստանից անջատված հայկական տարածքների վրա ապրող հայեր

1. Ստեղծել տեղական հասարակական-մշակութային եւ համայնքային կազմակերպություններ:
2. Միջոցներ ձեռք առնել պապենական ժառանգությունների վերականգնման համար, տեղական հայամետ կազմակերպությունների ու իշխանությունների համագործակցությամբ:
3. Օգտագործել համացանցային եւ ՀՀ-ից սիմվոլոգ ռադիո-հեռուստացուցային ծրագրերը, վերագտնելով իրենց ազգային ու մշակութային ինքնությունը:
4. Մասնակցել զբոսաշրջիկային ծրագրերի ու հաճախակի այցելել թե՛ Հայաստան եւ թե՛ Սփյուռքի հայկական համայնքներ, ծանոթանալ իրենց հայրենակիցների հետ, մշտական կապեր հաստատել նրանց հետ:
5. Օգտագործելով ԱՄՆ-ի կոնգրեսի որոշումը, ըստ որի Թուրքական պետությունը պիտի իրենց տերերին վերադարձնի մշակութային ժառանգությունը (օրինակ եկեղեցիներ) եւ միջազգային մարդու իրավունքի զանազան կազմակերպությունների հնարավորությունները՝ տեղ կանգնի իր պապերի ստեղծած արժեքներին:
6. Հարաբերություն ստեղծել Սփյուռքի հայկական համայնքների եւ մարդասիրական ու բարեգործական կազմակերպությունների հետ, եւ հայցել նրանց համագործակցությունը իրենց մշակութային ու հոգեւոր արժեքների վերականգնման ուղղությամբ:
7. Երիտասարդների մասնակցությունը Սփյուռքի նախարարության կողմից ծրագրվող ձեռնարկներին, որը առիթ կստեղծի նրանց՝ ծանոթանալու թե՛ ՀՀ եւ Արցախի հետ եւ թե՛ դրանց միջոցով շփման մեջ կմտնի Սփյուռքահայ մյուս համայնքների հետ:
8. Երիտասարդներին ուղարկել Հայաստանի համալսարաններ անվճար ուսումը շարունակելու համար:
9. Ակտիվորեն մասնակցել տեղական հասարակական-քաղաքական եւ հասարակական-մշակութային գործողություններին, օրինակ գյուղական, քաղաքային, նահանգային ընտրություններին:
10. Գիտակից ակտիվիստները հարկ է հետազոտեն իրենց շրջանները, մանավանդ գտնեն իրենց հայրենակից հայրերին եւ օգնեն նրանց վերականգնելու իրենց ազգային ինքնությունը, սակայն խուսափեն հակապետական արկածախնդրական գործունեություններից:
11. Ուսյալ անհատների ու ակտիվիստների համագործակցությամբ հարկ է ստեղծել հայկական դպրոցներ, դասընթացներ զանազան վայրերում եւ կամավորական կարգով հայրենի լուսավորչական գործունեություն ծավալել հայաբնակ (ծածուկ հայեր) շրջաններում:
12. Տեղական հայ ակտիվիստները հարկ է ստեղծեն տեղական հայկական (հայատառ թե՛ լատիանատառ)

մամուլ, համացանցային համայնքային միջոցներ, օրինակ Ֆեյսբուքյան էջեր եւ այլն:

13. Մերոս կապեր հաստատել Կ. Պոլսի հայության հետ, եւ իրականացնել միասնական մշակութային ու հասարակական ծրագրեր:
14. Բարիդրացիական հարաբերություններ ամրապնդել տեղական մյուս ժողովուրդների հետ: Ի նակտի ունենալ, որ Արեւմտյան Հայաստանի ու արեւմտահայության ճակատագիրը շողկապված է նաեւ տեղական Զուրդ ժողովրդի ապագայի հետ:
15. Արեւմտյան Հայաստանում ապրող հայերի ազգային նորագույն զարթոնքի շնորհիվ է միայն հնարավոր կերտել նոր ապագա:
16. Այլ ծրագրեր:

զ) Հայկական Սփյուռք

1. Սփյուռքահայության ամենազխավոր ազգային պարտքն է «հայապահպանումը»:
2. «Ազգ»-ը միայն իր հայրենիքով եւ իր հայրենի հողի վրա ապրելով է որ կարող է կերտել իր ազգային ապագան:
3. Ազգը առանց մայրենի լեզվի ու ազգային ժառանգության ու հայրենի հողի չի կարող գոյություն ունենալ:
4. Պահպանել հայոց դպրոցն ու եկեղեցին:
5. Պայքարել աղանդավորության դեմ:
6. Ս. Էջմիածինն է միայն հայոց հոգեւոր կենտրոնը, ուստի հարկավոր է համախմբվել նրա շուրջ, եւ դառնալ մեկ հոգեւոր բունցք:
7. Միացնել բոլոր սփյուռքից եկեղեցական թեմերը Հայրենի Ս. Էջմիածինին:
8. Հայկական դպրոցներում օգտագործել հայրենի նոր ուղղագրությունը, որը իր դյուրությունների շնորհիվ, կը օգնի մանավանդ մատաղ սերունդին սովորել մայրենի լեզուն առանց ուղղագրական խոչընդոտների:
9. Համագործակցել ՀՀ Սփյուռքի նախարարության հետ, տարեկան կանոնավոր մշակութային եւ վերապատրաստման օրեր անցկացնել ՀՀ-ում եւ Արցախում:
10. Դադարեցնել կազմակերպչական-կուսակցական նոր կենտրոնների զարգացումը, եւ հատկացնել առկա ֆինասական միջոցները Հայրենիքում մշակութային, հասարակական ու տնտեսական ծրագրերի իրականացմանը:
11. Օգտագործելով Համահայկական Տեղեկատվական Ընդհանուր Բազայի տվայլները, հովանավորել Հայրենիքում կարիքներ ունեցող ընտանիքին կամ անհատին մանավանդ մանուկներին, յուրաքանչյուր սփյուռքահայ ընտանիքի կողմից:
12. Կազմակերպել Հայրենիքի հետ զբոսիկաշրջության ծրագրեր, Հայրենիք տանել թե հայերի եւ թե օտարերկրացիների:
13. Կազմակերպել Հայրենիքի հետ տնտեսական ծրագրեր, Հայրենիք տանել թե հայերի եւ թե օտարերկրացիների ֆինասական կարողությունները:
14. Հրատարակել Հայ ժողովրդի մասին տեղեկատվական, պատմական, մշակութային ու տուրիստական գրքեր ու մամուլ հայերեն, անգլերեն եւ տեղական լեզուներով, որոնց շնորհիվ թե սփյուռքահայությունը եւ թե մյուս ժողովուրդները կձանդթանան Հայ ժողովրդի պատմության ու մշակույթի հետ:
15. Կազմակերպել Համահայկական Հեռակա դասընթացներ դպրոցական, մասնագիտական եւ համալսարանական տարբեր մակարդակներով, Հայրենի եւ միջազգային համարժեք գնահատականով:

16. Վերացնել հին կուսակցական մոտեցումները, դասեր վերցնել անցյալի սխալներից, վերանայել կամ նորովին մշակել կուսակցական ու կազմակերպչական ծրագրերը:
17. Վերջ տալ հայասպանությանը, թե՛ ֆիզիկական, թե՛ հոգեւոր ու գաղափարական առումով:
18. Համագործակցել հայրենադարձության հայրենի ծրագրերին:
19. Համագործակցել Հայրենի Իրավա-դիվանագիտական հանձնաժողովի հետ, միջազգային դատարաններում Թուրքիայի ու Գերմանիայի դեմ դատի ընթացքին:
20. Արեւելյան Հարցի տեր Արեւմտյան երկրների կողմից Հայոց Ցեղասպանության ճանաչման համար չվատնել ժողովրդական ֆինասական ու պատմական առիթները, քանզի վերջիններս ելնելով իրենց իմպերիալիստական շահերից երբեք չեն ճանաչելու Հայոց ցեղասպանությունը, եւ անհավանական ճանաչման դեպքում, երբեք գործնական քայլեր չեն վերցնելու հայոց իրավունքների վերականգնման ու փոխհատուցման ուղղությամբ: Ուստի ավելի ազգօգուտ կլինի եթե այդ ֆինանսական հնարավորությունները հատկացվեն հայրենիքում իրականացվող ծրագրերին:
21. Հայերի ցեղասպանության դատապարտման եւ հատուցման ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքները պիտի կատարվեն միջազգային դատական ատյաններում, այդ թվում՝ Հասագայի դատարանում:
22. Կիրառել իրավական ուղղություն, որը ներառում է Հայոց պատմամշակութային եւ քաղաքակրթական արժեքների պաշտպանությունը ՄԱԿ-ի եւ Եվրոպական Մարդու իրավունքների դատարանում եւ համապատասխան այլ ատյաններում:
23. Արեւմտյան Հայաստանի հայերի ազգային ինքնության եւ ինքնագիտակցության բարձրացման խելացի ու ոչ-արկածախնդրական ծրագրերի իրականացում:
24. Մշտական մշակութային ու հոգեւոր եւ ազգային շփումներ կազմակերպել Արեւմտյան Հայաստանի հայերի հետ:
25. Մշտական զբոսաշրջիկային այցելություններ կատարել Արեւմտյան հայաստան, ՀՀ եւ Արցախ:
26. Նոր եւ մատաղ սերունդին քաջալերել ամրացնել իրենց հայրենի գիտությունն ու միայնաց հետ խոսել միայն մայրենի՝ հայերեն լեզվով:
27. Քաջալերել համացանցում օգտագործել հայերեն լեզուն հայերեն տառերով:
28. Ծիական տուրքը դարձնել Ազգային կանոնավոր տուրք, Համահայկական Բանկի միջոցով:
29. Տեղական ու շրջանային մակարդակով կազմակերպել տեղեւոն եւ նվիրատվական ձեռնարկներ, հայրենի պատասխանատու կազմակերպությունների հետ համագործակցությամբ եւ համադրությամբ, ի շահ Հայոց Չինված ուժերի հզորացման, տնտեսական ու արդյունաբերական զարգացման ծրագրերի:
30. Սփյուռքահայ գիտնականների հաճախակի այցելություններ Հայրենիք, շփումներ նրանց ու հայրենի գիտնականների միջեւ, համագումարների ու հանդիպումների ծրագրում եւ գործադրում թե ֆիզիկապես եւ թե հեռակա համացանցային միջոցների օգնությամբ:
Այլ ծրագրեր:

(Շար. 7 ե վերջ)

ՎԵՐՁ

Ինտերնետային համակարգի մասին

Համակարգը ստեղծվել է օտարերկրյա պետություններից Հայաստանի Հանրապետություն վերադառնալու մտադրություններ ունեցող քաղաքացիների համար: Այն մասնավորապես հնարավորություն է ընձեռում օգտակար տեղեկատվություն քաղել ինչպես վերադարձի և հայրենիքում վերաինտեգրման գործընթացների և այս ուղղությամբ իրականացվող ծրագրերի վերաբերյալ, այնպես էլ ժամանակակից էլեկտրոնային կապուղիներով կոնկրետ հարցերով դիմել հայաստանյան պետական մարմիններին:

Համակարգից տեղեկություններ կարելի է ստանալ 3 մակարդակների միջոցով.

1-ին մակարդակում համակարգի 15 ոլորտային բաժիններն են, որտեղ հանրամատչելի ռճով, հարց-պատասխան ձևաչափով զետեղված են տեղեկությունները վերադարձի հետ առնչություն ունեցող հարցերի վերաբերյալ:

2-րդ մակարդակում յուրաքանչյուր քաղաքացի համակարգի միջոցով կարող է հաշվառվել և իրեն հուզող կոնկրետ հարցով դիմել համապատասխան պետական մարմին:

3-րդ մակարդակում տեսակապի միջոցով օտարերկրյա պետությունում բնակվող քաղաքացին համապատասխան պետական պաշտոնային կարող է ստանալ անհրաժեշտ տեղեկություններ իրեն հուզող հարցի կապակցությամբ, եթե դրա պատասխանը չի ստացել 2-րդ մակարդակում:

Համակարգի ամենաներքևում բերված են օտարերկրյա պետություններում վերադարձին և վերաինտեգրմանն աջակցող կազմակերպությունների կայքերի հղումները:

Մանրամասների համար՝ www.tundarc.am

ՄԱՄԻԿՈՆԷԻՑ ՏԱՐՈՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ՈՒՏՍ O A T H OF MAMIKONEANS-TARONAKANS

Երևան, մարշալ Բաղրամեան 24^Գ, XI յարկ, թիւ 134
սենեակ, հեռ. 093.840.342, 667.830,

E-mail: hmbrafael@gmail.com

Yerevan, Baghramian 24^Գ, tel. 58-94-31,093.840.342

«ՀՀ և Միւթքի հասարակական-քաղաքական, գիտակրթամշակութային կառույցներին, Ամենայն հայոց և Մեծի տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսներին և եկեղեցական խորհուրդներին, ՀՀ և Արցախի նախագահներին, Ազգային Ժողովներին և կառավարություններին, համայն հայութեանը»

Շատ-շատերի կարծիքով սիրիահայերի կեանքը փրկելու ամենաիրական միջոցը նրանց Հայաստան և Արցախ փոխադրելն է: Բայց դա չի կարող լինել մեր հայրենակից եղբայրների սպանող կանխելու միակ ուղին: Ուրիշ քայլեր

միասնաբար գտնելու համար ամեն մի հայ մարդ պետք է մտածի-որոնի-գտնի մեր արևմտակիցների կոտորածը կանխելու ուղիներ: Մակայն պետականության ունեցող ցանկացած ժողովրդի զաւակներին կոտորածից փրկելու ամենամեծ կարողությունը, իրաւունքն ու պարտաւորությունը այդ երկրի ղեկավարութեան ձեռքում են: «Ետեւարար» ՀՀ Ազգային Ժողովը պարտաւոր է անյապաղ ընդհատել արձակուրդը, ՀՀ նախագահի պաշտօնը զբաղեցնողին և բոլոր կուսակցություններին անմիջապէս հրաւիրել արտակարգ նիստի՝ քննարկելու և կայացնելու համար աղէտեալ սիրիահայերին շուտափոյթ փրկելու որոշում:

Մամիկոնէից տարօնականների ուխտ հանրային կառույցը ՀՀ ղեկավարութեանը յորդորում է հետեւեալ քայլերը.

Ա. Միրիա առաքելու համար անմիջապէս առանձնացնել հայերի կեանքը սպանողից պաշտպանող բաւարար քանակութեան գորք ևս դիմել ՄԱԿ անվտանգութեան խորհուրդ՝ արտահերթ նիստով քննելու սիրիահայերի բնաջնջումը կանխելու ևս նրանց Հայաստան ևս Արցախ փոխադրելու համար Հայաստանի կառավարութեանը արտօնելու գորք մտցնել Միրիա: ՄԱԿ անվտանգութեան խորհրդին առաջարկել սիրիահայերին ևս քրիստոնեայ այլ ազգերին կոտորածից փրկելու համար հայկական գորքերի հետ միասին Միրիա առաքել նաեւ սպանողի ենթակայ այլ ժողովուրդների զաւակների փրկութեանը միանալու պատրաստ Եւրոպայի ևս այլ երկրների գորքեր:

Բ. Նոյնպիսի դիմում յղել Եւրախորհուրդ՝ յորդորելով հայկական գորքի հետ Միրիա ուղարկել նաեւ Եւրամիութեան գորամիաւորումներ:

Գ. Հայաստանում ևս Արցախում անյապաղ սկսել կամաւորների զինուորագրում՝ Միրիահայերին օգնութեան փութալու ևս նրանց Հայաստան ևս Արցախ փոխադրելու համար:

14 VI 2015 թ.

ՄԱՄԻԿՈՆԷԻՑ ՏԱՐՈՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ՈՒՏՍ
հանրային կառույցի անունից՝
Կառույցի ստեղծարար՝
Ռաֆայէլ Համբարձումեան

Խոհեր

Մեր Անցած Ճամփան

Թ. Ղարախանյան Միրակցի

Քիչ անց հարգելի Պրն. Օսիկ Սահակյանը իր անձնական մեքենայով եկավ հասավ ևս մեքենան թողնելով Մոզումն պապուրես տան աստիճանների մոտ, իջավ «բարի լույս» մաթթեց ևս ասավ «տղա ջան...Նամակը ունեւ դե հիմա գնանք պարոն Ջորային տեսնենք»:... այստեղ մինչ մենք հայոց դպրոցի շենքը մտնենք, թույլ տվեք չակերտ բացենք ևս խոսենք հենց այս փոքր բլուրի վրա կառուցված շարան բնակարանների մասին, որտեղ բնակվում էին Մոզումն մեծ պապն ու Նանաջան մեծ մամը ևս հինգ օտար հայ ընտանիքներ: պատկանում էին մի հարուստ հայ մարդու՝ Նովսեփ Նովսեփյանին, որին Չարմհայի Ժողովուրդը մակամունով անվանում էր «ՋԱՂՈՒԼԻ ՆՈՎՍԵՓ»: Չարմհայ գավառի բառբառով այսինքն կապույտ աչքերով Նովսեփ: Չարմհայի Լիվասիան գյուղի Նովսեփը ճարպիկ վաճառական լինելով փոքր տարիքից Նոր Ջուղա էր փոխադրվել ևս երիտասարդ տարիքից անցել էր Ննդկաստանի Կարկաթա ևս ուսումնասիրել էր Ննդկաստանում Անգլիացիների հարուստ կյանքը ևս նկատել էր, որ Ննդկաստանում Մկնէրը այնքան շատ են որ Անգլիացիներին գլխացավ են պատճառում ևս դեղ ու ճար էլ

չկար. եւ ահա իր հնարագիտությամբ մտածել էր այդքան թվով *ՄԿՆԵՐԻՆ* ոչնչացնելը միայն հալածող միջոցը **կատուն** է եւ ահա վերադարձել էր Պարսկաստան եւ սկսել էր Պարսկաստանից կատու ներմուծել Գալկաթա Հնդկաստան: Այսինքն Նոր Ջուղայից սալակների մեջ կատու ցնեղ ջորիներով փոխադրել Խոռամշահր նավահանգիստ եւ այնտեղից նավակներով դեպի Գալկաթա: Այսպիսով հսկա հարստություն էր դիզել եւ իր վաճառականության կենտրոնը փոխադրել էր Մասչեղ Սուլայման եւ այնտեղ զարգացրել էր վաճառականությունը եւ դարձել Նավթային ընկերության ներկայացուցիչ եւ շինարարության խորհրդատու: Այդպիսով բազմապատակել էր չափազանց հարստություն: Հենց սույն Մասչեղ Սուլայմանի միջնակարգ դպրոցի գեոմիքը դեռ տասնյակ տարիներ նախքան դպրոցի կառուցելը հենց ինքը “Հովսեփ Քեռին” հեռատես լինելով Նավթի ընկերությունից շատ արժան գնել էր. մի անկյունում եկեղեցի եւ գրատարան էր կառուցել եւ նվիրել այդ ժամանակվա եկեղեցական միության եւ այդ հսկա կալվածքի դիմաց բլուրի փեշին կառուցել մի հսկա շարան տներ, կահավորել ջուր, էլեկտրականությամբ եւ զգալի հարմարություններով եւ Անգլիացիներին վարձու տվել. ինքն էլ այդ շարանի պոչին իր համար տուն կառուցել այսպիսով իրար կպած տասնյակ տներ էր կառուցել... ժամանակի ընթացքում նավթի ընկերությունը իր Անգլիացի աշխատողների համար օտար տեղ գեղեցիկ տներ կառուցեց եւ աշխատողներին փոխադրեց այնտեղ: Իմ Նանաջան մեծ մամիս կողմից մի հեռու բարեկամ լինելով մերոնք իրեն “Հովսեփ Քեռի” էին կանչում: Հովսեփ Քեռին ամուսնացել էր Ռիփսիմա անունով մի Նոր Ջուղայեցի հայուհու հետ: Եւ նրանք տարիներ չունենալով զավակ... որդեգրեցին մի աղջիկ Վրեժուհի անունով... Վրեժուհին էլ, մեծացավ. հասունացավ եւ ամուսնացավ Հարություն անունով մի Նոր Ջուղայեցի Նավթի Ընկերության գրագիր աշխատավորի հետ:

Հարությունը թե լավ ջութակ էր նվագում եւ լավ էլ Ֆուջրոլ էր խաղում: “Չաղուլի Հովսեփ” քեռին, առաջացած հասակում իր Ռիփսիմա կնոջ հետ փոխադրվեց Նոր Ջուղա, իրենց սեփական հսկայաան տունը: Հովսեփ Քեռին մահացավ եւ թաղվեց Նոր Ջուղայում եւ Իր կինը, տիկին Ռիփսիման հսկա առանձնատունը վաճառեց Նոր Ջուղայում մի պարսիկի: Հովսեփ Քեռու կտակի համաձայն, ժառանգությունը բաժանվեց՝ Հովսեփ Քեռու եղբոր Դուկաս Քեռու զավակներին մեկ տղա, երկու աղջիկ եւ մեծ բաժինը իրենց հոգեվորդի Վրեժուհու եւ Հարությունի ընտանիքին: Այնքան որ տարիներ անց լսեցինք ‘Չաղուլի’ Հովսեփ եւ Տիկին Ռիփսիմա Հովսեփեանների մեծ բաժին հարստությունը հանձնվեց իրենց Աղջկացու Վրեժիկ եւ Փեսացու Հարություն ընտանիքին: Այսպիսով Մեծապատիվ եւ Մեծահարուստ՝ Հովսեփ Հովսեփյանը հանգիստ գտավ Նոր Ջուղայում եւ Ռիփսիմա Հովսեփեանը Ավստրալիա Սիդնի քաղաքում:

Այդպիսով՝ Հովսեփ եւ Ռիփսիմա Հովսեփյանների հսկա ձեռքբերումները մնացին իբրեւ պատկեր պատի վրա. եւ Հովսեփյանների հոգեկան ժառանգը մատնվեց մոռացության որովհետեւ հենց Մասչեղ Սուլեյմանի եկեղեցի եւ դպրոցի հիմնադիր “Չաղուլ Հովսեփ Քեռի”-ի բարիքներին տեր կանգնեց Դաշնակցությունը եւ այն էլ վաճառվեց եւ դրամը ինչ եղաւ՝ չգիտենք: Ոսկյա մարդ “Չաղուլ Քեռի”-ի տիտանական ձեռքբերումները իր մահվան հետ ընկան մոռացության:

Ինչու մեր ազգի նոր սերունդը չի ժառանգում իր անմիջական ծնողների գեներտիկան եւ չի կարողանում շարունակել իր նախնի սերնդի հոգեղեն արժեքները մնալով կառչած իր արմատներին: “Չաղուլի Հովսեփ”-ի հսկա ձեռքբերումը եւ հզոր հոգեղենը մի սերունդ անց՝ վկայում ենք որ չը-շարունակվեց ...եւ ի նչու... Ի նչ է այն գաղտնիքը, ինչու մեր ազգը դեռ մեկ սերունդ չանցած, նախնի սերնդի ոսկեթել արժեքներից զրկվում եւ նախնիների ՀՈԳԵՂԵՆԸ ՉԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ: .... Վերադառնանք աշխատանք գտնելու հարցերին...

Կույր տեխնոլոգիա

Վահեկ Բաղդասարյան

Թամար Փանոսյան

Շայերեն առածանի

زبانزدهای ارمنی

تالیف تامار پانوسیان

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՃՆԵՐ

Ծերանաս, ծերի պատիվն իմանաս:

Կաթի հետ մտածը հոգու հետ դուրս կգա:

Կաղնին ընկավ, բայց անտառը կա:

Կամ աղն է պակաս, կամ մաղը:

Կանգնած դողում է, պառկած սողում է:

Կանգնած ջուրը կհոտի:

Կաշաքը մութ տեղը լույս կտա:

Կապրի զրկվողը, չի ապրի զրկողը:

Կավազունդը նստել, քարի դարդն է լացել:

Կատվի դեմ մուկ է, մկան դեմ՝ կատու:

Կատվի խաղը մկան մահն է:

Կարմիր կովն իր կաշվից դուրս չի գա:

Կնոջ շինած տունը աստված էլ չի քանդի, ասծու շինած տունը կինը կքանդի:

Կովի մեջ չիր ու չամիչ չեն բաժանում:

Կրակի մեջ ես եմ խորովվում, Կիրակոսին եմ գովում:

هويک وارتوميان

گر فراموش کنی ، نفرینت کنم

ترجمان : آرمينه قازاريان

ويراستار : اديک باغداساريان

انتشارات لويس وابسته به مرکز پژوهشهای ارمني

تورونتو کانادا ۲۰۱۵

ISBN: 978-1-927860-28-1

(۳)

مادر بزرگ ادامه داد:

بعد از به اتمام رساندن کشتار، ما را از حجره‌ها بیرون راندند. در حقیقت با تعریف رویدادها دشوار می‌توان احساساتی را که به ما دست داده بود بیان نمود. با دیدن این که در کلیسا چه اتفاقی افتاده بود، آن همه جسد که روی هم انباشته و خیلی‌ها را برهنه کرده، سر یا اندامهای دیگرشان را بریده بودند، روده‌هایی که از شکم‌های پاره شده بیرون ریخته بود و هنوز بخار می‌کرد، از گلوهای خنجر خورده هنوز خون قرمز بیرون می‌جهید، چشم‌های از حدقه در آمده انگار روی صورتشان این سو و آنسو حرکت می‌کردند و زبانهای بریده شده انگار می‌خواستند آخرین کلمات خود را ابراز کنند، روی سنگفرش کلیسا انگار سرهای بریده شده غلط می‌خوردند و در جستجوی بدنهای بیجان خویشتاوندان خود بودند... پیر مردان، زنان، دختران، پسران، کودکان قنداقی و جنین‌هایی که در حال تکامل شکل انسانی خود بودند از شکم‌های پاره زنان حامله انگار به ما نگاه می‌کردند...

با پاهای سست شده ما مجبور بودیم از روی جسدهای پدران و مادران، خواهران و برادران خود و از روی خونهای لخته شده و جسیان آنها رد شویم. انسان موجود بسیار عجیبی است. با دیدن این همه صحنه‌های هولناک و دلخراش چگونه توانستیم روی پاهایمان دوام بیاوریم؟ البته همه طاقت نیاوردند. بعضی‌ها از هوش رفتند، زبان بعضی دیگر بند آمد، و اگر زنده می‌ماندند در طول زندگی خود هیچوقت نمی‌توانستند لب بکشایند. هر کس هم که تحمل کرد و روی پاهایش ایستاد کلاً یا جزئاً روانی شد. هر کس دید و زنده ماند بیمار شد و تمام زندگی‌اش را به همان حال گذراند... مرا هم در این دهکده به عنوان یک زن عجیب و غریب می‌شناسند. زنی که بعد از صد سال هنوز نمی‌تواند دیده‌ها و بلاهایی را که بر سرش آمده فراموش کند... ولی مگر می‌شود فراموش کرد؟...

از وحشت و ترحم گریه می‌کردیم، فریاد می‌کشیدیم، و این صداها و ناسزاهای ژاندارمها در کلیسا انعکاس پیدا می‌کرد. زمانی که حرکتان کند می‌شد ما را با شلاق همچون حیوانات به جلو می‌راندند.

سرانجام همه ما را از کلیسا بیرون راندند، در فضای باز. اوباش وحشی‌ای که تمام زیورات و هر چیز قیمتی را از روی همه کشته شدگان به غارت برده بودند به هیجان در آمدند و می‌خواستند دختران را میان خود تقسیم کنند. همه ما، گروه پسران و دخترها با ترس و لرز منتظر سرنوشت مان بودیم. ژاندارم‌ها ما را در حلقه گرفته بودند. مانند چوپانانی که از گله خود مراقبت می‌کنند انگار می‌خواستند از حمله اوباش محافظت کنند ولی خیلی زود برنامه واقعی آنان آشکار شد. آنها ما را میان خود تقسیم کردند. نمایش جدید شروع شد. اکنون نوبت دختران تازه به بلوغ رسیده بود که مورد تجاوز قرار گیرند. صدای فریاد و گریه دختران و صدای شیبه مانند آن ارادل که از شهوت و عیش به وجد آمده بودند فضا را پر کرده بود. آن بیچارگان به افرادی که در مبارزه کشته شده یا در کلیسا ذبح شده بودند قبطه می‌خوردند. به چند نفر هیچ آسیبی نرساندند من هم در آن گروه بودم و با لرز و گریه در انتظار بودم. هیچکس

صدای ما را نمی‌شنید.

در آن هنگام یک ژاندارم جوان دست یکی از دخترها و مرا گرفت و با خود برد.

او که در طول راه ساکت بود ما را به طرف خانه خودمان در مرکز دهکده راهنمایی کرد خانه‌ای بسیار زیبا و بزرگ برای خانواده‌های بزرگ! و ما را به طبقه دوم برده با خشونت به اتاق خواب مادر و پدرم انداخت. من از غم و اندوه فراوان و یادآوری ساعات گذشته شروع به گریه کردم. ژاندارم با خشونت و به زبان ارمني گفت: - صدابت را ببر و گرنه می‌کشمت.

ساکت شدم.

اگر چیزی خواستید مرا صدا بزنید. اسم من ابراهیم است. و او در را روی ما بست و رفت.

من در خانه خود بودم، ولی آن دیگر مال ما نبود. اسباب و اثاثیه و میز و صندلی و چیزهای دیگر به آنجا آورده بودند. روی میز خوراکی‌هایی که از زیر زمین ما یا خانه‌های مردم دهکده به غارت برده بودند چیده شده بود. وقتی کمی آرام گرفتیم شروع به صحبت با یکدیگر کردیم. اسم آن دختر هاسمیک بود و یک کلاس از من بالاتر.

از اتفاقات شومی که شاهدش بودیم آنقدر متأثر و وحشت زده بودم که مدام می‌لرزیدم. هر دوی ما تمام وقت فکر می‌کردیم که عاقبتمان چه خواهد بود. آنقدر مرگ و کشتار دیده بودیم که دیگر نمی‌خواستیم زنده بمانیم. تصمیم به خودکشی گرفتیم اما نمی‌دانستیم چگونه؟ هاسمیک پیشنهاد کرد که از آشپزخانه چاقویی برداریم... در گیر و دار این افکار بودیم که از حیاط خانه‌مان سروصدایی شنیده شد. ابراهیم دوان دوان به پیشواز ملا رفت که بازگشته بود. او به سرعت به طبقه بالا آمد و با دیدن ما لبخند زد. سپس با فریاد ابراهیم را صدا کرد و او نفس زنان به طبقه بالا آمد.

ملا گفت:

- اینها را به حمام ببر بوی کثافت تمام خانه را پر کرده است.

ابراهیم تعظیم کرد و خارج شد. ده دقیقه نگذشته بود که بازگشت و ما را به حمام برد. حمام گرم و آماده بود.

او با نیش باز و دندانهای پوسیده‌اش گفت:

- لباسها را در بیاورید و به حمام بروید. ما همانطور بی‌حرکت ایستاده و او را تماشا می‌کردیم.

- اگر نمی‌خواهید بمیرید هر چه می‌گوییم انجام دهید. شما اکنون پشیزی ارزش ندارید...

و سپس ما را به زور به حمام برد و شروع به پاره کردن لباسهایمان کرد. خواهش کردیم که از آنجا خارج شود و قول دادیم که هر چه او می‌گوید انجام دهیم.

دوباره دندانهای پوسیده‌اش را نشان داد و گفت:

- من خودم شما را حمام می‌دادم ولی شما مال ملا هستید.

و با صدای بلند قهقهه زد. به ما دست نمی‌زد و نزدیک هم نمی‌شد ولی از آنجا بیرون هم نمی‌رفت. همانطور آنجا ایستاده بود و مثل سگ زبانش را در آورده و له له می‌زد. آب دهانش همینطور می‌ریخت و با چشمهایی که از شهوت برق می‌زد ما را تماشا می‌کرد.

لباسهای ما و بدنمان آنقدر خونی بود که آب نیز به رنگ قرمز درآمد. خدای بزرگ چگونه همه اینها را تحمل کردیم. خون مادران ما، پدران ما، خواهران و برادران ما... هر چیزی در وجود ما به سنگ تبدیل شده بود. قلبمان، روحمان... ممکن است همین اصل باعث استقامت ما شده بود.

حمام کردیم لباسهایمان را عوض کرده و با ابراهیم به طبقه بالا رفتیم. ملا گفت:

- آه حالا شد و با لبخندی دیو مانند هاسمیک را نوازش کرد.

به چشمانی پر از شهوت ملا نگاه کرده ذره‌امیدی که مانده بود و فکر می‌

کردیم که در وجود «خادم خدا» ذره‌ای بسیار کوچک از انسانیت هست آنگاه از بین رفت.

زمانی که ما حمام می‌کردیم ملا نیز لباسهای خود را عوض کرده و با لباس راحت خانه بود. هاسمیک را بغل کرده به طرف تختخواب کشید ولی او مثل یک درنده کوچک از دستش فرار کرد و به طرف در اتاق دوید ولی در از بیرون قفل بود. ملا با خنده مهبیش به طرف او حمله‌ور شده او را گرفته و روی تخت انداخت. من در گوشه اتاق مخفی شده و نگاه می‌کردم. هاسمیک با نامیدی مقاومت می‌کرد و سعی می‌کرد با چنگ زدن به صورتش از اسارت او آزاد شود ولی موفق نمی‌شد. غریزه درنده خوبی سر بر آورده بود و لذت بیشتری از مقاومت دخترک می‌برد.

او رو به من کرد و گفت: - دخترت بیا اینجا.

در گوشه اتاق من از ترس بیشتر در خود فرو رفتم. او می‌خواست من از نزدیک آنها را تماشا کنم که چطور هاسمیک را مورد حمله و تجاوز قرار می‌داد. او از این وضعیت بیشتر لذت می‌برد.

هاسمیک با سختی فراوان به مقاومتش ادامه می‌داد ملا هم حریص تر و شهوتش افزوده تر می‌شد.

ولی یک دختر پانزده ساله چطور می‌توانست در مقابل مردی که از وسوسه و شهوت دیگر سر از پا نمی‌شناخت مقاومت کند. او بدون عجله هاسمیک را لخت کرد. هاسمیک به مبارزه و فریادهایی مثل پرندهای که در حال مرگ است ادامه می‌داد... و وقتی لباسش را می‌خواست در بیابورد هاسمیک دوباره فرار کرد. ملا که کاملاً برهنه بود به دنبال او می‌دوید تا اینکه او را گرفت و روی قالی‌ای که در وسط اتاق پهن شده بود انداخت و خود نیز بر روی او افتاد. او با درنده خوبی شروع کرد به بوسیدن سینه‌هایی که تازه رشد کرده بودند و بعد دستان و ناف آنگاه بطور وحشیانه میان پاهای او را می‌لیسید. دختر بیچاره همانطور جیغ می‌زد و با چنگهایش صورت ملا را خراش می‌داد. ولی او بیشتر و بیشتر وسوسه می‌شد.

خادم خدا سرانجام به نیش رسید. هاسمیک یک بار دیگر با صدای بلند جیغ زد و سپس ساکت شد در حقیقت بیهوش شد. ملا مدت زیادی بدن بیهوش دخترک را آزار می‌داد سرو صدا می‌کرد، می‌غریه تا این که آرام گرفت. آب دهانش روی تمام بدن دخترک بیگناه چکیده بود.

وضعیت من بدتر از هاسمیک بود زیرا من همه اینها را می‌دیدم و منتظر نوبت خود بودم.

هاسمیک همینطور روی قالی بیهوش افتاده بود.

ملا ابراهیم را صدا زد او وارد شده تعظیم کرد. ملا دستور داد که برای شستشو و آماده شدن برای نماز بعد از ظهر آب آماده کند و خودش از اتاق خارج شد.

با بسته شدن در اتاق من به سوی هاسمیک دویدم. روی میز یک لیوان آب بود، لیوان پدرم. گریه گلوئی من را فشار می‌داد. آب را به صورت هاسمیک زدم و او به هوش آمد. بدون حرف زدن با نگاهی خالی به چشمهایم زل زده بود. بدن بی‌رمقش را که هیچ نشانی از زندگی نداشت به بغل گرفته و شروع به گریستن کردم. او هیچ عکس‌العملی از خود نشان نمی‌داد. ساکت و با نگاهی مرده به من خیره شده بود.

- هاسمیک! خواهرم!... او را تکان می‌دادم صدایش می‌کردم ولی هیچ عکس‌العملی نشان نمی‌داد. با ترس فراوان لحاف را از روی تخت برداشته به دور او پیچیدم. قسمت بانسش که به خون آغشته بود مرا به وحشت می‌انداخت و احساس گناه قلبم را به درد می‌آورد.

زمان مراسم بعد از ظهر کلیسا رسیده بود. کشیش مامبره هر روز در آن ساعات مراسم کلیسا را اجرا می‌کرد. دختران و زنهای جوان سرودهای مذهبی می‌خواندند. ساکنان دهکده شکرگزاری کرده از خدا برای یک روز بیشتر زندگی خود تشکر می‌کردند. ناقوس‌های کلیسا زیر آسمان صاف و بعد از

ظهوری آرام به صدا در می‌آمدند. ولی حالا همه چیز از بین رفته بود. ساکنان کشته شده و یا مورد تجاوز قرار گرفته بودند، به مقدسات بی‌احترامی شده بود، ناقوس‌های کلیسا سکوت اختیار کرده بودند. فضای کلیسا و قسمت بیرونی آن پر از جسد و پوشیده با خون و گناه انسانها بود.

فقط من مانده بودم که در مقابل بدن نیمه جان هاسمیک نشسته بودم که میان مرگ و زندگی و جدایی روح از جانش تردید داشت...

سکوتی نامفهوم و خارج از ادراک همه جا را گرفته بود. هر روز در این ساعات بعد از ظهر همه از دشت و کوهها به طرف خانه‌های خود باز می‌گشتند. چوپانان و دامداران گله گوسفند و گاوها را آورده و هر کدام گله خود را جدا می‌کرد و به آخور می‌برد. سگ‌ها به این طرف و آن طرف می‌دویدند و با حیواناتی که وارد حیاط ها می‌شدند بازی می‌کردند. آه، چه صدای آرامش بخشی که با گرمی دلنشینیش به طرف آسمان رفته و فرشتگان را وسوسه می‌کرد. آری تمامی این صداها جای خود را به سکوتی مرگبار داده بودند. حتی سگها پارس نمی‌کردند. آنها به دهکده‌های اطراف فرار کرده یا به هلاکت رسیده بودند. در این سکوت گهگاه صدای وحشت زده و دلخراش گاوها به گوش می‌رسید که آن‌ها را بی‌وقت از آخورهای گرم و مناسب خود بیرون رانده بودند. گردن بعضی‌ها را تبر زدند و با آنها را به روستاهای دور دست راندند...

ناقوس‌های کلیسا دیگر به صدا در نیامدند. صدای اذان به گوش می‌رسید. همزمان با اذان آن ملا از خدا برای اعطای بزرگترین هدیه به خود و هموطنانش تشکر می‌کرد...

و اما خدای ما سکوت کرده بود و تنها با سری خمیده از وحشی‌گری‌های انسان با چشمان شگفت زده به جسدهای فرزندان سلاخی شده خود، به کلیسای مرده‌اش، به تمثال مریم مقدس و حضرت عیسی مسیح کودک که در بغل او بود و به تمام افرادی که با نام و ایمان به او زندگی می‌کردند و اکنون کشته شده بودند یا به آنها و تمام مقدسات توهمین شده بود، به کتاب مقدسی که به خون شهیدان، کشیش مامبره و خانم آستغیک آغشته شده و زیر پاهای ملا له شده بود نگاه می‌کرد. چرا او سکوت کرد؟ تا امروز نیز نتوانستم این موضوع را درک کنم.

هاسمیک دیگر نتوانست به این دنیا بازگردد. دو روز تمام ساکت بود. از خوردن امتناع می‌ورزید و تبدیل به عروسکی شده بود که هیچ اراده‌ای از خود نداشت. هر جا و به هر شکلی که او را می‌گذاشتند به همان وضع می‌ماند قدرت تکلم را از دست داده بود و مانند کودکی کوچک آب دهان از کنار لبانش روان بود.

برای دو روز ملا سراغ ما نیامد و ما راحت بودیم. با ترس به این فکر بودم که با آمدن او چه اتفاقی خواهد افتاد. امکان فرار نبود زیرا ژاندارمش از حیاط خانه لحظه‌ای دور نمی‌شد.

و ناگاه در من حس انتقام پدیدار شد. فکر کردم که چه فرقی دارد آخر همه ما مرگ است، بنابراین باید راه حلی پیدا می‌کردم که هم ملا و هم ژاندارمش را از بین ببرم و به این ترتیب می‌توانستم انتقام خود، فامیل و هاسمیک را بگیرم.

در اتاق را دیگر نمی‌بستند زیرا مطمئن بودند که هیچ جایی را برای فرار نداریم. راحت رفت و آمد می‌کردم و مخصوصاً بخاطر این که در خانه خودمان بودم به تمام گوشه و کناره‌های خانه آشنا بودم، بنابر این از فرصت استفاده کرده به آشپزخانه‌مان رفته و چاقوی تیزی را که مادرم آنرا خیلی دوست داشت برداشتم و زیر لحاف مخفی کردم. جایی که ملا می‌خوابید. حال که مصمم بودم، بی‌صبرانه منتظر بازگشت او بودم.

سرانجام او آخر وقت روز دوم آمد. ابراهیم با سر و صدا و چاپلوسی به پیشواز او رفت و تعظیم کرد. ملا کیفی را که در دست داشت به او سپرد و به طبقه بالا آمد.

من از اتاق خارج شده و تعظیم کرده و سلام دادم. او با تعجب نگاهم کرد

و مثل گاو میشی که در تابستان گرم در آب رفته و خرخر می کند از جایش بلند شد. من بی صبرانه منتظر بودم. از ترس و ناراحتی لرزش بدنم شدیدتر شد. هر چه نزدیکتر به زمان موعود می شد بی صبری و ترسم بیشتر می شد. تصمیم قطعی گرفته بودم که آن هیولا را که در زیر نقاب یک روحانی بر ضد خدا عمل می کرد، بکشم.

او هیچ عجله‌ای برای ادامه عملیات بعدی خود نداشت کاملاً سیر بود، عطش هم نداشت و زیر لب زمزمه و به من نگاه می کرد و لبخند می زد، سپس روی تختخواب دراز کشید و مرا نزد خود خواند. از انزجار و ترس رعشه‌ای از بدنم گذشت. وقتی دهانش را باز می کرد بوی گند دندانهای پوسیده اش مرا به استفراغ می داشت. او دوباره با لبخند مرا پیش خود خواند. از ترس میخکوب شده بودم و نمی توانستم قدم بردارم بعد از چند بار که عکس العملی از طرف من ندید عصبانی شد و با فحش دادن از روی تخت برخاست و به طرف من آمد ولی من فرار کردم. این بازی بعلاوه زیاده روی در مشروب و غذا غریزه حیوانی او را بیشتر برانگیخت. من سریع و سریعتر از دست او فرار می کردم و او بیشتر عصبانی می شد و هن هن کنان دنبالم می کرد. چند بار مرا گرفت و سعی کرد روی زمین انداخته زیر بدنش مرا له کند ولی من با چنگ زدن و قهقهه از دستش فرار می کردم و او دوباره سعی می کرد تا مرا بگیرد. رفتارم حتی برای خودم نا آشنا بود انگار قدرت انتقام به وجودم حلول کرده و مرا به این عمل سوق می داد.

سرانجام ملا خسته شد و شروع کرد به ناسزا گفتن. تهدیدم می کرد که اگر مرا بگیرد سرم را می برد. من به طرف رختخواب دویده و در آنجا غلت زده ریه رفته. واقعاً خودم نبودم. با نیرویی که در من ایجاد شده بود به یک موجودی دیگر تبدیل شده بودم. ملا ناگهان از ناسزاگویی باز ایستاد و نزدیک تختخواب آمد و پهلویم دراز کشید و شروع به نوازش موهای پریشان، گونه‌ها و گردنم کرد. سپس دکمه‌های لباسم را شروع به باز کردن نمود. انزجاری که در وجودم بود رفته رفته بیشتر می شد. از بوی بد دهانش نفسم بند می آمد. اکنون حس می کردم که هاسمیک زمانی که او دهانش را باز کرده و لبهای مثل غنچه دخترک را در دهان گرفته بود چه کشیده است. تنفس او تندتر شده بود و شهوت بیش از حدش عقلش را تباه کرده بود. او با عصبانیت فراوان روی من افتاده و شروع به پاره کردن لباس نازکم کرد. از دیدن بدن برهنه ام شهوتش بیشتر شده و مثل لاشخوری که جسدی را دیده است مردمک چشمهایش گشوده تر شد.

من با وحشت فکر می کردم «خدای من فقط مرا نبوسد زیرا در آن صورت حتماً از انزجار و نفرت بیهوش می شدم و همه نقشه‌هایم نقش بر آب می شد». با این وجود به مقاومت ادامه دادم قدرتی که در من بوجود آمده بود غیر قابل تصور بود. ولع و شهوت بیش از حد او را سرانجام از خود بی خود کرد. او شروع کرد به فریادهای مهیب و زوزه کشیدن لباس خانگیش را از روی تنش پاره کرد. برای یک لحظه احساس کردم که بیهوش می شوم ولی دوام آوردم. می توانید تصور کنید یک دختر چهارده ساله با آن هیولا...؟

ملا در عیش نهایی بود با چشمهایی بسته مثل گاو میش نفس نفس می زد. لحظه مناسب فرا رسید. با زیرکی تمام از زیر رختخواب چاقوی تیز را درآورده و با تمام توان در شکم او فرو کردم. او فریاد کشید و با گرفتن شکم خون آلودش شروع به شیبه کشیدن کرد. من همانطور ضربه‌ها را وارد می کردم و با هر ضربه شکافی جدید در نقاط مختلف بدن او ایجاد می کردم. سرانجام او از حال رفت و صدایش قطع شد.

از لحاظ ابراهیم خیالم راحت بود. او از شنیدن هیاهو به طبقه بالا نمی آمد زیرا که عادت به سرو صداها و فریادهای عجیب و غریب ملا داشت.

ادامه دارد

در عرض دو روز من بالغ شده بودم. او که متوجه این تغییر شده بود با شادمانی گونه مرا نوازش کرد و من دست او را گرفتم.

آفرین دختر خوب این درست است و دوباره گونه‌ام را نوازش کرد. او به طرف هاسمیک رفت و خواست او را نیز نوازش کند. هاسمیک با نگاهی بی جان و بی تفاوت چشم به ملا دوخت. ملا وضعیت هاسمیک و مخصوصاً چکیدن آب دهانش را دید و با انزجار ابراهیم را صدا کرد:

- این کثافت را از این جا ببر.

انگار ابراهیم منتظر همین فرصت بود. با عجله‌ای غیر قابل توصیف دخترک را بغل کرده و برد. تمام شب صدای او که با بدن نیمه جان دخترک شهوت‌رانی می کرد شنیده می شد.

من دیگر هاسمیک را ندیدم. روز بعد ده ها زاندارم او را از دست ابراهیم قاپیدند و خود از بدن او استفاده کرده و در آخر سرش را بردند و با تماشای این صحنه شادی کردند.

از ترس و انتظار رسیدن زمان مناسب می لرزیدم. ابراهیم یک نغمه ترکی زیر لب می خواند و میز را آماده می کرد. ملا در حیاط بود. ابراهیم به آشپزخانه رفته خوراکی‌هایی را که در سینی چیده بود آورد. بوی گوشت سرخ کرده در فضا پیچید. با همان سینی زمانی که پدر مشغول کار بود مادر برای او جای یا قهوه می آورد. پدرم معلم بود هر روز دفاتر دانش آموزان را تصحیح می کرد و هر وقت فرصت می کرد کتاب می خواند. حالا روی میز تحریر او وسائل و لباسهای شخصی ملا بطور نامرتب ریخته بود. با دیدن سینی دوباره بی اختیار اشک از چشمانم روان شد.

پدرم صدا می زد:

- خانم خوب!

مادرم با لبخند در جواب می گفت:

- چیه شوهر عزیزم. هر چند می دانست که او قهوه می خواست.

پدر دوباره سوال می کرد:

- برایم قهوه درست می کنی؟

- همین حالا عزیزم.

و برای درست کردن قهوه به آشپزخانه می رفت. او برای پدر هر چیزی را با عشق فراوان آماده می کرد. عشق و لطافت بی کران آن دو نسبت به یکدیگر کاملاً نمایان بود.

هر صبح زود پدر و مادر بیدار شده به حیوانات رسیدگی می کردند و شیر دو رأس گاو نام را می دوشیدند. سپس آنها را از آخور درآورده، با گله کلی دهکده راهی کوههای اطراف می کردند. زمانی که پدر به خانه باز می گشت مادر شیر را جوشانده بود و با یک تکه شیرینی خوشمزه با آن سینی به اتاق ناهارخوری می آورد. سینی نقره‌ای با کنده کاری‌های زیبا و لیوان پدر و قاشق و چنگال‌های نقره‌ای همه از وسایل قدیمی خانه ما بودند که از پیشینیان ما به ارث رسیده بود و قدمت آنها به قرن‌ها می رسید ولی حالا جزء لوازم شخصی ملا درآمده بود.

وقتی میز آماده شد ابراهیم ملا را صدا زد. او به طبقه بالا آمد و سر میز نشست مرا نیز دعوت کرد که به او ملحق شوم. من نه میل به غذا خوردن و نه صحبت کردن داشتم. هر چیزی که او استفاده می کرد مال پدر بود. به زور خود را آرام نگه می داشتم تا به او حمله ور نشوم و با ناخن هایم چشم هایش را از کاسه در نیآورم. ولی او لبخند می زد و مرا دوباره سر میز دعوت می کرد. زمانی که مطمئن شد که من هیچ چیز نخواهم خورد با ولع تمام و با ملج مولوچ شروع به خوردن یا در حقیقت قورت دادن غذا کرد و شرابی را می نوشید که از سال گذشته مانده بود و از زیر زمین ما آورده بودند.

مانند یک گرگ گرسنه در چند لحظه بدون حتی جویدن تمام گوشتی را که در سینی بود قورت داد یک شیشه بزرگ از شراب را نیز بلعید و با سسکه

آرمنوهی سیسیان

آرمنوهی سیسیان شاعر و نویسنده معاصر ارمنی است. تا کنون پنج مجموعه شعر و داستانهای کوتاه از وی منتشر شده است از جمله "یک مشت نور"، "آهای نوح" و "دلنگی هزار ساله" و غیره.

داستان ها و اشعارسیسیان اغلب در مطبوعات و

سایت های ادبی-هنری منتشر می شوند. علاوه براین آثار وی در مجموعه های مختلف ادبی نیز به چاپ رسیده اند.

برخی از اشعار و داستان های وی به زبان های مختلف از جمله روسی ، انگلیسی، آلبانیایی ، ایتالیایی و فرانسه ترجمه شده است.

در سال ۲۰۱۳ آرمنوهی سیسیان در مسابقه بین المللی ادبیات وین شرکت کرده یکی از برندگان گردید. در همان سال او در فستیوال بین المللی شعر نیز شرکت داشت. آرمنوهی سیسیان استاد کرسی زبان ارمنی در دانشگاه دولتی پزشکی است.

چند قطعه از آثار سیسیان

آغاز بهار

جوان نگاهی به برف در حال ذوب شدن انداخت و گفت:

- آیا می دانی؟ ما خیلی شبیه یک دیگر هستیم، از همان لحظه که او نگاه پر نورش را متوجه من کرد، قلبم دارد ذوب می شود. درست همان طوری که تو شروع به ذوب شدن کردی، از وقتی که خورشید نگاه پر مهرش را به سفیدی تو دوخت و تو از گرمی آن آب شدی...

برف به نشانه همفکری لبخندی زد و باز در میان لبخندهایش دوباره ذوب شد...

پسر ادامه داد:

- قلب من هم همیشه سرد بود، درست مانند پاکی تو، ولی اکنون گرم و گرمتر می شود.

- تا قلب تو گرم نشود بهار فرا نمی رسد، برف این را گفت و بهمان اندازه قبلی ذوب شد...

- جقدر زیبا و شگفت انگیز است، ما هر دو عاشقیم، هر دوی ما مبدل به بهار خواهیم شد.

زندگی شگفت انگیز است

در کمال یاس و نومیدی تصمیم گرفتیم از همه چیز و همه کس دوری گزینیم.

در این لحظه کسی دستش را بر شانه ام گذاشت:

- صبر کن! لازم نیست این طور...

با ناامیدی دستم را تکان داده و جلو رفتم.
زندگی دستش را با دوستی و مهربانی بسویم دراز کرد...
- صبر کن همه اش این نبود.
- باز هم صبر کنیم؟... نه متشکرم من بیش از حد صبر کرده ام.
حتی نخواستم بسوی او نگاه کنم.
اما زندگی آهسته در گوشم گفت:
- از من نرنج، مگر نه اینکه من مال توام؟
ولی من باز هم واکنشی از خود نشان ندادم. او کمی مکث کرده ادامه داد.
- آیا هرگز تو درباره من فکر کرده ای؟ آیا برای زیبایی من گامی برداشته ای؟...

مرتب من، من، من... تنها کارت شکایت از من است و بس، منتظری ببینی تا چه چیزی من بتو می دهم...

بسیار شرمنده شدم، زبانم بند آمد، آیا تا این حد خود خواه و خود پرست بوده ام؟... حالا دیگران هم رو از من برگرفته و بطرف من نگاه نمی کردند... فقط تنفس هیجان زده او را می شنیدم. با احتیاط نگاهی باو انداختم آنقدر هم زشت نبود. حتی می توان گفت که زیبا بود... اگر من اندکی درراه زیبایی اش قدمی برمی داشتم، شاید بی مانند می شد... بنابر این تمام رنج هایم را به کنار می گذاشتم غرور رنجیده ام را به سوئی هل دادم و به استقبال زندگی رفتم... با مهر و محبت او را در آغوش کشیدم. او با چشمان پر مهرش بمن نگاه کرد. زندگی شگفت انگیز بود.

بهار

هنگامی که چشمانم را گشودم درست رو در روی پرتو نور قرار گرفتم. او با خرسندی سرش را بر بالینم نهاد و زمزمه کرد:

- آنچه که لازم بود آوردم، آوردم...

- فکر می کنی مفید واقع می شود؟

این را چشمانم با زبان بی زبانی از او پرسید.

- لبخند من بیمار است و احتمال بهبود آن خیلی کم است...

- من تمام آنچه را که لبخندت می خواهد دارم، امتحان کن...

سعی کردم لبخند بزنم، اما یک دهان کجی بی معنی از آب در آمد. مایوس نگاهم را به پرتوی نور دوختم، که سخت کوشانه در پی گسترش اختیارات بر روی بالینم بود...

- نگاه کن و بدقت پیگیری کن...

و من دیدم که این پرتوی بازبگوش کوچولو با ناز و غمزه بیا خواست. گیسوان طلایی اش را باز کرد و کمی رو بزمین خم شد و با مهربانی بوسه به پیشانی سرد و برف گرفته اش زد. زمین لحظه ای دگرگون شد و سپس از فرط هیجان او برفها شروع به ذوب شدن کردند و ...

این صحنه مرا هم به وجد آورد چنانکه محو آن شدم. پرتوی کوچولوی و آشنایم ناگهان به عقب برگشت، گوشه چشمی به من انداخت، و با شیطنت چشمکی زد ...

لبخند سراسر وجودم را فرا گرفته سعی می کرد از مرزهای خود عبور کرده بسوی خنده گذر کند.

مترجم: اما بگی جانیان

لغو کامل روادید بین ایران و ارمنستان در آینده نزدیک

با امضای یادداشت تفاهم کنسولی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان، دو کشور گام بلندی را به سوی لغو کامل روادید برای گذرنامه‌های عادی و رفت و آمد آسان اتباع دو کشور به خاک یکدیگر برداشتند

معاون وزیر خارجه ایران از مدیران کل کنسولی ایران و ارمنستان خواست تا مقدمات لغو روادید کامل بین اتباع ۲ کشور را فراهم کنند..

به گزارش گروه سیاست خارجی خبرگزاری فارس، حسن قشقاوی معاون کنسولی، مجلس و امور ایرانیان خارج از کشور وزارت امور خارجه در دیدار با مدیرکل کنسولی وزارت امور خارجه ارمنستان ضمن ابراز خرسندی از سطح روابط موجود بین ۲ کشور، ارتقای هر چه بیشتر روابط کنسولی فیما بین را به عنوان زمینه و مقدمه گسترش سایر زمینه‌های مناسبات به ویژه در بخش‌های اقتصادی و بازرگانی خواستار شد.

وی با اشاره به اراده رهبران و علائق دو ملت همسایه و دوست از مدیران کل کنسولی طرفین خواست تا مقدمات لغو روادید کامل بین اتباع دو کشور را فراهم آورند.

قشقاوی همچنین از حسن نظر مقامات ارمنستان در آزادی و انتقال زندانیان ایرانی به منظور کمک و اعطای تسهیلات به خانواده‌های ایشان، خواستار تداوم این قبیل همکاری‌ها که نشانه دوستی و مودت هر چه بیشتر دو ملت است، شد.

ولادمیر کارمیر شالیان مدیرکل کنسولی ارمنستان که برای انجام دهمین نشست کنسولی به تهران سفر کرده است، ضمن ارائه گزارشی از انجام موفق مذاکرات و حصول تفاهات برجسته با همتای ایرانی خود، بر اراده مسئولان کشور متبوع خویش برای توسعه هر چه بیشتر روابط با جمهوری اسلامی ایران به ویژه در زمینه ارایه تسهیلات به اتباع دو کشور، معاضدت قضایی، گردشگری، تجارت و سرمایه گذاری تاکید کرد.

وی امضای یادداشت تفاهمی که حاصل تفاهات با مدیرکل کنسولی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران است را گام بلند دیگری برای نزدیکی هر چه بیشتر دو ملت برای تحقق اراده مسئولان دو کشور جهت افزایش مناسبات توصیف کرد.

ماهنامه ارمنی - فارسی زبان

لوئیس

صاحب امتیاز ، مدیر مسئول و سردبیر

ادیک باغداساریان

نشانی نشریه : تهران صندوق پستی ۹۴۸۸-۱۵۸۷۵

پست الکترونیکی: louis_monthly@yahoo.com

نشانی اینترنت : www.louysonline.com

چاپ احسان- تهران خیابان انقلاب شماره ۱۱۴۸ کدپستی ۶۳۵۶۱-۱۳۱۵۷ تلفن ۶۶۴۹۵۷۶۱

۲۸ صفحه تک شماره ۵۰۰ تومان

اشتراک مجله: تک شماره ۵۰۰ تومان. ایران یک سال ۶۰۰۰ تومان خارج ۵۰ دلار شماره حساب ۱۴۰۶۸۶۴۹۲ بانک تجارت شعبه مجیدیه سه راه ارامنه

- ♦ مقالات و دیدگاه های مندرج در ماهنامه «لوئیس» لزوماً بیانگر موضع مدیر مسئول و هیئت سردبیری نیست.
- ♦ مقالات ، عکس ها و مطالب رسیده باز گردانده نمی شود.
- ♦ نشریه در حک و اصلاح مقاله ها مجاز است.
- ♦ استفاده از مطالب « ماهنامه لوئیس » با ذکر ماخذ آزاد است.

اتحاد صهیونیسم

و پان آذریسم

احمد کاظمی

اخیراً بار دیگر نقش رژیم صهیونیستی در هدایت کمیته دولتی امور آذریهای خارج از ایران شمالی (جمهوری آذربایجان) مشخص شد. پیش از این برخی از رسانه‌ها فاش ساخته بودند که ناظم ابراهیم‌اف رئیس کمیته دولتی امور آذریهای دولت باکو با رژیم صهیونیستی ارتباط نزدیکی دارد. (در ایران شمالی اقوام متعددی مانند تالش ، لزگی ، ارمنی ، آوار ، کرد ، روس و... زندگی میکنند اما دولت باکو فقط به یهودیان که اقلیتی ناچیز هستند خدمات گسترده ارایه میکند و از سوی دیگر تلاش میکند با تشکیل کمیته هایی مانند دیاسپورا و ... درباره ناسیونالیسم و در حقیقت شونیسم اذری تبلیغات کند تا با این تبلیغات خود را دلسوز به ایران شمالی نشان دهد) در این میان سفرهای متعدد ابراهیم اف به فلسطین اشغالی و دیدارهای وی با مقامات رژیم صهیونیستی نشان می‌دهد که رژیم صهیونیستی سناریوهای متعددی برای استفاده از کمیته دولتی امور آذریهای خارج از جمهوری آذربایجان تنظیم کرده است.

در این راستا ناظم ابراهیم اف رئیس دولتی موسوم به «دیاسپورا» اخیراً از فلسطین اشغالی دیدار کرد.

رئیس این تشکیلات دولتی باکو در شهر صهیونیست‌نشین حیفا با مهاجرانی که از باکو به فلسطین اشغالی مهاجرت کرده‌اند ، دیدار کرد.

وی همچنین از تاسیس سازمان موسوم به لابی آذری - یهودی تحت نام «انجمن بین‌المللی آذربایجان - اسرائیل خبر داد.

گفتنی است، رژیم صهیونیستی به منظور سازماندهی عوامل خود در ایران شمالی و منطقه قفقاز، شمار قابل توجهی از آذری‌های غیر یهودی و فقیر این منطقه را نیز طی سال‌های اخیر با نام یهودی و به عنوان مهاجر پذیرفته است. این مهاجران در شهرها و شهرک‌های نزدیک مناطق درگیری با لبنان و فلسطینی‌ها اسکان داده شده‌اند و از آن‌ها به عنوان رفتگر و مزدور در مناطق صهیونیست‌نشین و نیز «سرباز صفر» در ارتش و مناطق جنگی استفاده می‌شود. با وجود این رئیس کمیته دولتی امور آذریهای دولت باکو در سفر خود به فلسطین اشغالی به این موضوع اشاره نکرد.

واقعیت این است که رژیم صهیونیستی عملاً و به صورت بی‌شرمانه جوانان فقیر ایران شمالی را با عناوین فریبنده ولی در عمل به عنوان برده به فلسطین اشغالی می‌برد و باندهای مافیایی صهیونیستی نیز با حمایت سفارت رژیم صهیونیستی در باکو اقدام به قاچاق زنان و کودکان آذری به فلسطین اشغالی می‌کنند، اما سیاستمدارانی نظیر ابراهیم‌اف که دم از استقلال و حاکمیت ملی در ایران شمالی می‌زنند نسبت به این موضوع بی‌تفاوت بوده و تاسیس گروه دوستی و لابی یهودی آذری را مورد توجه قرار دادند.

این سؤال برای افکار عمومی ایران شمالی مطرح است که چه اشتراکاتی میان ایران شمالی به عنوان کشوری مورد تجاوز قرار گرفته با رژیم اشغالگر و متجاوز صهیونیستی وجود دارد؟

در شرایطی که روز به روز سیاست ریاکانه غرب و صهیونیسم در مقابل ایران شمالی آشکار می‌شود و در شرایطی که جنایات رژیم صهیونیستی در فلسطین اشغالی و نیز تخریب مسجداً اقصی ادامه دارد، تلاش برخی از محافل دولتی باکو برای گسترش مناسبات با رژیم صهیونیستی اقدامی در جهت زیر پا گذاشتن دیدگاه مردم ایران شمالی و بی‌توجهی به انتظارات جهان اسلام است که بی‌شک ادامه این روند می‌تواند ضربات جدی به موقعیت دولت باکو در جهان اسلام وارد سازد.

Լույս են տեսել

Էդիկ Բաղդասարյանի նոր գրքերը

ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ-ը 10 ՀԱՏՈՐՈՎ
ՀԱՅ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ-ը 7 հատորով

دوستی دیرینه ایرانیان و ارمنیان (Պարսկերեն) – Հայ-պարսիկ դարավոր բարեկամությունը
ԻՐԱՆԱՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ-ը`

تاریخ ارمنیان ایران – جلد اول و دوم (պարսկերեն) 2 ՀԱՏՈՐՈՎ

Աղվանք, Ադրբեջան, Ոճրագործություն եւ Ծավալապաշտություն
(Պարսկերեն) اران، آذربایجان، جنایت و توسعه طلبی

Հայ Գրականության Պատմություն 3 հատորով (Պարսկերեն) تاریخ ادبیات ارمنی در ۳ جلد

Հայկական հարցը, հնագույն շրջանից մինչև մեր օրերը, 2 հատորով (Հայերեն)

Շահնամեն եւ հայկական աղբյուրները (Պարսկերեն) شاهنامه و منابع ارمنی

Կոմիտասը եւ Հայ դասական երաժշտության ձեւավորումը (Պարսկերեն)

کومیتاس و شکل گیری موسیقی کلاسیک ارمنی

Գիքորը, անգլերեն, 2014, اثر هوانسی تومانیان برگردان انگلیسی، تورونتو، 2014

Հողվածների ժողովածու, Հատեր Ա,Բ- Պարսկերեն

گزیده مقاله های فارسی ادیک باغدادساریان، جلد ۱ و ۲، تورونتو، 2014

Հողվածների ժողովածու, Հատեր Գ, Հայերեն

گزیده مقاله های ارمنی ادیک باغدادساریان، جلد سوم، تورونتو، 2014

Հայ գրականության ընտրանի (Անգլերեն եւ պարսկերեն) Snponnott, 2014.

گزیده نشر و نظم ادبیات ارمنی، برگردان فارسی و انگلیسی – ادیک باغدادساریان، تورونتو 2014

Ակնարկ Պարսկերենի Ուղղագրության, (Պարսկերեն) Snponnott, 2014.

نگاهی بر شیوه نگارش فارسی – ادیک باغدادساریان، تورونتو 2014

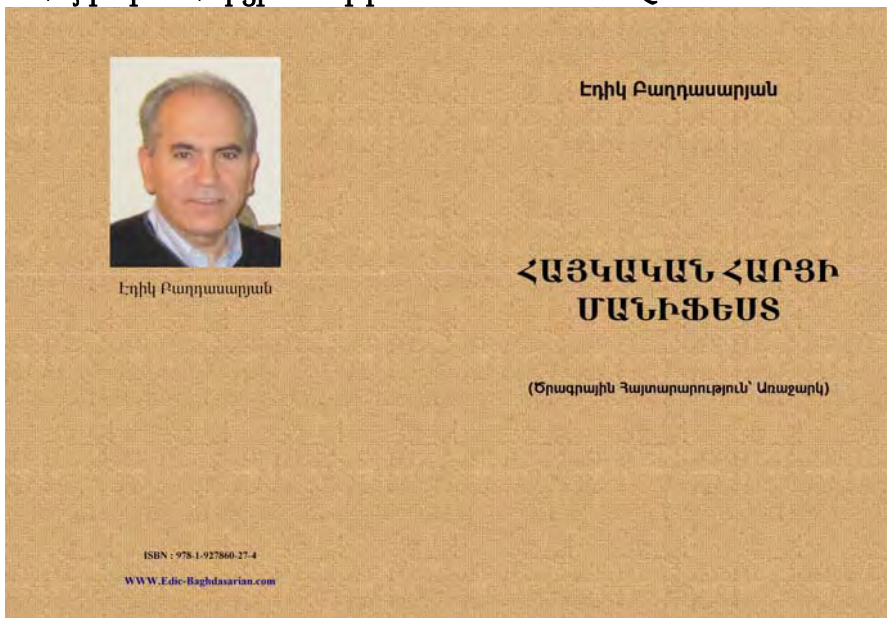
Թարգմանության մասին (Պարսկերեն), Snponnott, 2014

نگاهی بر فن ترجمه، فارسی – ادیک باغدادساریان، تورونتو 2014

Հայոց ցեղասպանության Պատմություն, (Պարսկերեն), Snponnott, 2014

تاریخ نژادکشی ارمنیان، فارسی – ادیک باغدادساریان، تورونتو 2014

Հայկական Հարցի Մանիֆեստ The Armenian Question Manifesto

Պատվիրելու համար դիմել edbagh@yahoo.com կամ 1-818-627-8643